

Utorak, 8. rujna 2015.

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

REZOLUCIJE

EUROPSKI PARLAMENT

P8_TA(2015)0286

Stanje temeljnih prava u Europskoj uniji (2013. – 2014.)

**Rezolucija Europskog parlamenta od 8. rujna 2015. o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji (2013. – 2014.)
(2014/2254(INI))**

(2017/C 316/01)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir preambulu Ugovora o Europskoj uniji (UEU), a posebno njezinu drugu alineju te alineje od četvrte do sedme,
- uzimajući u obzir osobito članak 2., članak 3. stavak 3. drugu alineju, članke 6. i 7. UEU-a,
- uzimajući u obzir članak 168. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegov stavak 7.,
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima od 7. prosinca 2000. („Povelja”), proglašenu 12. prosinca 2007. u Strasbourgu i koja je stupila na snagu u sklopu Ugovora iz Lisabona u prosincu 2009.,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima koju je 1948. usvojila Opća skupština UN-a,
- uzimajući u obzir ugovore Ujedinjenih naroda o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda te sudsku praksu ugovornih tijela UN-a,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom koja je donesena u New Yorku 13. prosinca 2006. i koju je EU ratificirao 23. prosinca 2010.,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima djeteta donesenu u New Yorku 20. studenog 1989.,
- uzimajući u obzir sljedeće Opće napomene Odbora UN-a za prava djeteta: br. 7 (2005) o provedbi prava djeteta u ranom djetinjstvu, br. 9 (2006) o pravima djece s invaliditetom, br. 10 (2007) o pravima djece u maloljetničkom pravosuđu, br. 12 (2009) o pravu djeteta da bude saslušano, br. 13 (2011) o pravu djeteta na zaštitu od svih oblika nasilja i br. 14 (2013.) o pravu djeteta da se prije svega uzme u obzir ono što je u djetetovu primarnom interesu,

Utorak, 8. rujna 2015.

- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a iz 1979. o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) i Pekinšku platformu za djelovanje, svoje rezolucije od 25. veljače 2014. s preporukama Komisiji o borbi protiv nasilja nad ženama ⁽¹⁾ i od 6. veljače 2014. o Komunikaciji Komisije naslovljenoj „Prema ukidanju genitalnog sakaćenja žena” ⁽²⁾ te zaključke Vijeća od 5. lipnja 2014. o sprečavanju i borbi protiv svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama, uključujući sakaćenje ženskih spolnih organa,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (EKLJP), sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava, konvencije, preporuke, rezolucije i izvješća Parlamentarne skupštine, Odbora ministara, Povjerenika za ljudska prava i Venecijanske komisije Vijeća Europe,
- uzimajući u obzir izvješće Cephasa Lumina, neovisnog stručnjaka Vijeća za ljudska prava, o učincima inozemnog duga i drugih srodnih međunarodnih financijskih obveza država na puno ostvarenje svih ljudskih prava, posebice gospodarskih, socijalnih i kulturnih prava (Dopuna, Misija u Grčkoj, UN A/HRC/25/50/Add.1),
- uzimajući u obzir izvješće posebnog izvjestitelja Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima migranata pod naslovom „Upravljanje vanjskim granicama EU-a i njegov utjecaj na ljudska prava migranata”, objavljeno u travnju 2013.,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća za ljudska prava UN-a od 26. lipnja 2014. kojom se poziva na stvaranje međuvladine radne skupine otvorenog tipa čiji će zadatak biti razvoj „pravno obvezujućeg međunarodnog instrumenta za reguliranje aktivnosti transnacionalnih društava i drugih poduzeća, u okviru međunarodnog prava u vezi s ljudskim pravima”,
- uzimajući u obzir strateške smjernice za područje slobode, sigurnosti i pravde koje je Europsko vijeće usvojilo 27. lipnja 2014.,
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Konvencija iz Istanbula),
- uzimajući u obzir Europsku socijalnu povelju revidiranu 1996. i sudsku praksu Europskog odbora za socijalna prava,
- uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Vijeća Europe za zaštitu nacionalnih manjina i Europsku povelju o regionalnim ili manjinskim jezicima,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Preporuku Vijeća od 9. prosinca 2013. o djelotvornim mjerama integracije Roma u državama članicama ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir paket direktiva o postupovnim pravima obrane u EU-u ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Okvirnu odluku Vijeća 2008/913/PUP od 28. studenog 2008. o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kaznenopravnim sredstvima ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0126.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0105.

⁽³⁾ SL L 180, 19.7.2000., str. 22.

⁽⁴⁾ SL C 378, 24.12.2013., str. 1.

⁽⁵⁾ Direktiva 2010/64/EU od 20. listopada 2010., Direktiva 2012/13/EU od 22. svibnja 2012., Direktiva 2013/48/EU od 22. listopada 2013.

⁽⁶⁾ SL L 328, 6.12.2008., str.55.

Utorak, 8. rujna 2015.

- uzimajući u obzir strateški okvir za ljudska prava i demokraciju i njegov prateći akcijski plan koji je Vijeće usvojilo 25. lipnja 2012.,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenog 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća Europske unije i država članica koje se sastaju u Vijeću o osiguravanju poštovanja vladavine prava usvojene 16. prosinca 2014.,
- uzimajući u obzir Direktivu 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2004/113/EZ od 13. prosinca 2004. o provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/629/PUP ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (COM(2008)0229),
- uzimajući u obzir odluke i sudsku praksu Suda Europske unije te sudsku praksu nacionalnih ustavnih sudova, kojima Povelja služi kao jedna od referenci u tumačenju nacionalnog zakona,
- uzimajući u obzir političke smjernice za novu Europsku komisiju koje je predsjednik Juncker predstavio Europskom parlamentu 15. srpnja 2014.,
- uzimajući u obzir prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca pri obradi osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (Opća uredba o zaštiti podataka) (COM(2012)0011),
- uzimajući u obzir prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca pri obradi osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenopravnih sankcija te slobodnom kretanju takvih podataka (COM(2012)0010),
- uzimajući u obzir strategiju EU-a za iskorjenjivanje trgovine ljudima 2012. – 2016. (COM(2012)0286), naročito odredbe o financiranju razrade smjernica o sustavima za zaštitu djece i razmjeni najboljih praksi,

⁽¹⁾ SL L 303, 2.12.2000., str. 16.

⁽²⁾ SL L 204, 26.7.2006., str. 23.

⁽³⁾ SL L 373, 21.12.2004., str. 37.

⁽⁴⁾ SL L 101, 15.4.2011., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

⁽⁶⁾ SL L 335, 17.12.2011., str. 1.

⁽⁷⁾ SL L 145, 31.5.2001., str. 43.

Utorak, 8. rujna 2015.

- uzimajući u obzir preporuku Komisije 2013/112/EU od 20. veljače 2013. naslovljenu „Ulaganje u djecu: prekidanje kruga prikraćenosti” ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir smjernice za promicanje i zaštitu svih ljudskih prava lezbijki, homoseksualaca, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih osoba (LGBTI), koje je Vijeće za vanjske poslove donijelo 24. lipnja 2013.,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije o Okviru EU-a za nacionalne strategije integracije Roma do 2020. (COM(2011)0173) i zaključke Europskog vijeća od 24. lipnja 2011.,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije o koracima prema provedbi nacionalnih strategija integracije Roma (COM(2013)0454),
- uzimajući u obzir izvješće Komisije o suzbijanju korupcije (COM(2014)0038),
- uzimajući u obzir prijedlog Direktive Vijeća o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovu vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili spolnu opredijeljenost (COM(2008)0426),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. prosinca 2013. o napretku u provedbi nacionalnih strategija za integraciju Roma ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 4. veljače 2014. o planu EU-a protiv homofobije i diskriminacije na temelju seksualne orijentacije i rodnog identiteta ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir rezolucije o jednakosti spolova,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. rujna 2011. o strategiji EU-a o beskućništvu ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir Izvješće Senata Sjedinjenih Američkih Država o programima pritvora i ispitivanja CIA-e,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2013. o položaju maloljetnika bez pratnje u EU-u ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije o temeljnim pravima i ljudskim pravima, posebno posljednju od 27. veljače 2014. o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji (2012.) ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije o migraciji, posebice najnoviju od 17. prosinca 2014. o stanju na Sredozemlju i potrebi za cjelovitim pristupom EU-a migraciji ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. lipnja 2005. o zaštiti manjina i politikama suzbijanja diskriminacije u proširenoj Europi ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. studenog 2014. o 25. obljetnici Konvencije UN-a o pravima djeteta ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ SL L 59, 2.3.2013., str. 5.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi P7_TA(2013)0594.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0062.

⁽⁴⁾ SL C 51 E, 22.2.2013., str. 101.

⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0387.

⁽⁶⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0173.

⁽⁷⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2014)0105.

⁽⁸⁾ SL C 124 E, 25.5.2006., str. 405.

⁽⁹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2014)0070.

Utorak, 8. rujna 2015.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 4. srpnja 2013. o programu nadzora američke Agencije za nacionalnu sigurnost, obavještajnim službama u različitim državama članicama i njihovom utjecaju na privatnost građana EU-a ⁽¹⁾, u kojoj je svojem Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove naložio da provede temeljitu istragu o tom pitanju te svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2014. o programu nadzora američke Agencije za nacionalnu sigurnost, obavještajnim službama u različitim državama članicama i njihovu utjecaju na temeljna prava građana EU-a te trasatlantskoj suradnji u području pravosuđa i unutarnjih poslova ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. veljače 2015. o izvješću Senata SAD-a o mučenju koje provodi CIA ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. rujna 2013. o ugroženim europskim jezicima i jezičnoj raznolikosti u Europskoj uniji ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. studenoga 2014. o traženju mišljenja Suda o sukladnosti Sporazuma između Kanade i Europske unije o prijenosu i obradi podataka iz popisa imena putnika s Ugovorima ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 11. rujna 2012. ⁽⁶⁾ i od 10. listopada 2013. ⁽⁷⁾ o navodnom prijevozu i nezakonitom pritvaranju zatvorenika u europskim zemljama koje provodi CIA,
- uzimajući u obzir svoje Rezolucije o zatvoru Guantanamo Bay,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. svibnja 2013. o Povelji EU-a: utvrđene norme za slobodu medija diljem EU-a ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir Mišljenje 2/2013 Suda Europske unije o nacrtu sporazuma o pristupanju EU-a Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda,
- uzimajući u obzir presudu Suda Europske unije od 8. travnja 2014. u spojenim predmetima C-594/12 (Digital Rights Ireland i Seitlinger i dr.) kojom je Direktiva 2006/24/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o zadržavanju podataka dobivenih ili obrađenih u vezi s pružanjem javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga ili javnih komunikacijskih mreža i o izmjeni Direktive 2002/58/EZ proglašena nevažećom,
- uzimajući u obzir saslušanje Fransa Timmermansa pred Europskim parlamentom od 7. listopada 2014. te njegovo pojavljivanje na zasjedanju Parlamenta 11. veljače 2015.,
- uzimajući u obzir saslušanje Dimitrisa Avramopoulosa pred Europskim parlamentom od 30. rujna 2014.,
- uzimajući u obzir godišnju konferenciju Agencije Europske unije za temeljna prava održanu 10. studenog 2014. na temu „Temeljna prava i imigracija u EU-u” te posebice dokument Agencije za temeljna prava pod naslovom „Zakoniti načini ulaza u EU za osobe kojima je potrebna međunarodna zaštita: instrumenti”,
- uzimajući u obzir aktivnosti, godišnja izvješća i studije Europskog instituta za jednakost spolova (EIGE) i Agencije za temeljna prava te njezina istraživanja velikih razmjera o diskriminaciji i zločinu iz mržnje protiv Židova u državama članicama EU-a, o nasilju nad ženama u EU-u i o iskustvima pripadnika zajednice LGBT u pogledu diskriminacije, nasilja i zlostavljanja,

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0322.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0230.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0031.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0350.

⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2014)0058.

⁽⁶⁾ SL C 353 E, 3.12.2013., str. 1.

⁽⁷⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0418.

⁽⁸⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0203.

Utorak, 8. rujna 2015.

- uzimajući u obzir doprinose nevladinih organizacija koje sudjeluju u Platformi temeljnih prava Agencije za temeljna prava,
  - uzimajući u obzir izvješća i istraživanja nevladinih organizacija (NVO) o ljudskim pravima, kao i istraživanja u tom području koja je zatražio Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove, a posebno istraživanje Resornog odjela C o učinku krize na temeljna prava u državama članicama EU-a,
  - uzimajući u obzir studije o utjecaju krize na temeljna prava u državama članicama EU-a,
  - uzimajući u obzir načela koja se odnose na status nacionalnih institucija za promicanje i zaštitu ljudskih prava („Pariška načela”) priložena Rezoluciji 48/134 Opće skupštine UN-a,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. srpnja 2013. o stanju temeljnih prava: standardi i prakse u Mađarskoj (u skladu s Rezolucijom Europskog parlamenta od 16. veljače 2012.)⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir komunikacije Komisije o strategiji za djelotvornu provedbu Povelje o temeljnim pravima u Europskoj uniji (COM(2010)0573) i o operativnim smjernicama o razmatranju temeljnih prava prilikom izrade procjena učinka koje sastavlja Komisija (SEC(2011)0567),
  - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije o novom okviru EU-a za jačanje vladavine prava (COM(2014)0158) i zaključke Vijeća od 16. prosinca 2014. naslovljene „Osiguravanje poštovanja vladavine prava”,
  - uzimajući u obzir izvješće Komisije iz 2013. o primjeni Povelje Europske unije o temeljnim pravima (COM(2014)0224) te popratne radne dokumente službi,
  - uzimajući u obzir izvješće Komisije o građanstvu Unije za 2013. – građani Unije: vaša prava, vaša budućnost (COM(2013)0269),
  - uzimajući u obzir izvješće Komisije o provedbi Okvira EU-a za nacionalne strategije integracije Roma (COM(2014)0209) i preporuke Vijeća od 9. prosinca 2013. o učinkovitim mjerama za integraciju Roma u državama članicama,
  - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove i mišljenja Odbora za ustavna pitanja, Odbora za prava žena i jednakost spolova i Odbora za predstave (A8-0230/2015),
- A. budući da je ujedinjenje Europe dijelom nastalo kako bi se spriječile tragične posljedice Drugog svjetskog rata te progona i represije koje je provodio nacistički režim te kako bi se spriječilo svako urušavanje ili nazadovanje demokracije i vladavine prava promicanjem, poštovanjem i zaštitom ljudskih prava;
- B. budući da poštovanje i promicanje ljudskih prava, temeljnih sloboda, demokracije i vrijednosti i načela iz Ugovora i međunarodnih instrumenata za ljudska prava (Opća deklaracija o ljudskim pravima, Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima itd.) predstavljaju obveze za Europsku uniju i njezine države članice i da moraju biti okosnicom europske strukture;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0315.

Utorak, 8. rujna 2015.

- C. budući da ta prava moraju biti zajamčena svima koji žive na području EU-a, uključujući i protiv zlouporabe i nasilja državnih nadležnih tijela, bez obzira na njihovu teritorijalnu razinu nadležnosti;
- D. budući da se, u smislu članka 2. UEU-a, EU temelji na poštovanju ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i ljudskih prava, uključujući prava osoba koje pripadaju manjinama, što su zajedničke vrijednosti država članica koje EU, kao i svaka pojedina država članica, treba poštovati u svim svojim politikama na unutarnjoj i vanjskoj razini; budući da na temelju članka 17. UEU-a Komisija mora zajamčiti provođenje Ugovora;
- E. budući da u skladu s člankom 6. UEU-a Unija ima odgovornost održavati i poštovati temeljna prava u svim svojim djelatnostima bez obzira na ovlasti; budući da se države članice također potiče da čine isto;
- F. budući da je za jačanje zaštite demokracije, vladavine prava i temeljnih prava potrebna revizija Ugovora EU-u;
- G. budući da su u skladu s preambulom UEU-a države članice potvrdile svoju predanost socijalnim pravima utvrđenima Europskom socijalnom poveljom; budući da se članku 151. UEU-a izričito spominju temeljna socijalna prava kao što su ona utvrđena u Europskoj socijalnoj povelji;
- H. budući da je stupanjem na snagu Ugovora iz Lisabona Povelja o temeljnim pravima Europske unije u potpunosti prenesena u Ugovore te je stoga pri primjeni zakonodavstva EU-a pravno obvezujuća za sve institucije, agencije i ostala tijela EU-a te za države članice; budući da se u institucijama Unije, ali i njezinim državama članicama, osobito kada primjenjuju i provode pravo Unije, kako na unutarnjoj razini tako i u odnosima s trećim zemljama, mora razvijati, promicati i jačati istinska kultura temeljnih prava;
- I. budući da se u člancima 2. i 3. Povelje o temeljnim pravima Europske unije priznaje pravo na život i pravo na integritet osobe;
- J. budući da se člankom 4. Povelje o temeljnim pravima Europske unije zabranjuju svi oblici nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja;
- K. budući da se člancima 8., 9., 10., 19. i 21. Povelje o temeljnim pravima Europske unije kao i sudskom praksom Suda Europske unije priznaje važnost temeljnih socijalnih prava, ističući da ta prava, a osobito sindikalna prava, pravo na štrajk, udruživanje i okupljanje, moraju biti zaštićena jednako kao i druga temeljna prava priznata Poveljom;
- L. budući da se člankom 22. Povelje o temeljnim pravima Europske unije Uniju obvezuje da „poštuje kulturnu, vjersku i jezičnu raznolikost”, a člankom 21. zabranjuje se diskriminacija na temelju jezika i/ili pripadnosti nacionalnoj manjini;
- M. budući da se člankom 33. Povelje o temeljnim pravima Europske unije jamči zaštita obitelji u pravnim, gospodarskim i društvenim sferama;
- N. budući da je člancima 37. i 38. Povelje priznato pravo na visoku razinu zaštite okoliša koja je neraskidivo povezana s provođenjem mjera i politika Unije;

Utorak, 8. rujna 2015.

- O. budući da države članice ne mogu smanjiti razinu ponuđenih jamstava predviđenih njihovim ustavima u pogledu određenih prava pod izlikom da Povelja o temeljnim pravima Europske unije ili drugi pravni instrumenti EU-a predviđaju nižu razinu zaštite;
- P. budući da je priznato da su nacionalne vlasti (pravosudna tijela, tijela i uprave za provedbu zakona) ključni akteri u konkretnom ostvarivanju učinka prava i sloboda upisanih u Povelju;
- Q. budući da je za uspostavu područja slobode, sigurnosti i pravde u skladu s glavom V. UFEU-a potrebno puno poštovanje temeljnih prava na razini EU-a, kao i na razini svake države članice;
- R. budući da su ljudi koji su građani ili rezidenti u središtu pozornosti u Europskoj uniji i budući da osobna, građanska, politička, gospodarska i socijalna prava iz Povelje nemaju samo za cilj zaštitu europskih građana i rezidenata od svakog štetnog utjecaja, zlostavljanja ili nasilja, nego su i preduvjeti za osiguranje njihovog potpunog i nesmetanog osobnog razvoja;
- S. budući da je vladavina prava okosnica europske liberalne demokracije te je jedno od temeljnih načela Europske unije koje proizlazi iz ustavnih tradicija zajedničkih svim državama članicama;
- T. budući da način provedbe vladavine prava na nacionalnoj razini ima ključnu ulogu u osiguravanju međusobnog povjerenja među državama članicama i njihovim pravnim sustavima, uspostava područja slobode, sigurnosti i pravde u skladu s glavom V. UFEU-a od ključne je važnosti;
- U. budući da je poštovanje vladavine prava preduvjet za zaštitu temeljnih prava i da je od posebnog značaja unutar EU-a jer je također preduvjet za poštovanje svih prava i obveza koje proizlaze iz Ugovora i međunarodnog prava;
- V. budući da EU i njezine države članice sudjeluju u općem postupku prema novim ciljevima održivog razvoja koji podsjećaju da su ljudska prava univerzalna, nedjeljiva i neotuđiva;
- W. budući da provedba tih vrijednosti i načela mora počivati i na učinkovitoj kontroli poštovanja temeljnih prava zajamčenih Poveljom, uključujući prilikom sastavljanja zakonodavnih prijedloga;
- X. budući da EU prolazi kroz razdoblje ozbiljne gospodarske i financijske krize čiji utjecaj u kombinaciji s određenim mjerama, uključujući drastične proračunske rezove koji se u nekim državama članicama provode u cilju njezina rješavanja, negativno utječe na životne uvjete građana EU-a (povećanje nezaposlenosti, razina siromaštva, nejednakosti i nesigurnih radnih uvjeta te ograničavanje pristupa uslugama i ograničavanje njihove kvalitete), a time i na njihovu dobrobit;
- Y. budući da se gotovo jedna trećina predstavlki koje je zaprimio Parlament odnosi na navode o kršenjima temeljnih prava iz Povelje i tiču se pitanja u vezi s građanstvom, četirima slobodama, zapošljavanjem, gospodarskim okolnostima, zaštitom okoliša i potrošača, pravosudnim sustavima, biračkim pravima i demokratskim sudjelovanjem, transparentnosti u donošenju odluka, invaliditetom, pravima djece, pristupom obrazovanju ili jezičnim pravima; budući da se u nekima od tih predstavlki postavljaju pitanja u vezi sa zdravstvenim problemima i pristupom uslugama zdravstvenog sustava, ali i pitanja u vezi s pravom na rad, a koja su izravna posljedica gospodarske krize; budući da su predstavlke inače najraniji pokazatelji stanja temeljnih prava u državama članicama;

Utorak, 8. rujna 2015.

- Z. budući da Europska unija djeluje na temelju pretpostavke i uzajamnog vjerovanja da države članice poštuju demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava, sadržane u Europskoj konvenciji o ljudskim pravima i Povelji o temeljnim pravima Europske unije, posebno u pogledu razvoja područja slobode, sigurnosti i pravde te načela uzajamnog priznavanja;
- AA. budući da nezaposlenost ili život u siromaštvu ili na društvenoj margini imaju znatan utjecaj na pristup i ostvarivanje temeljnih socijalnih prava i ističe potrebu da se takvim osobama u teškom položaju osigura pristup temeljnim uslugama, osobito socijalnim i financijskim;
- AB. budući da će nakon nedavnih terorističkih napada na teritoriju EU-a određene politike i mjere borbe protiv terorizma najvjerojatnije u pitanje dovesti temeljna prava i slobode u EU-u; budući da je od ključne važnosti pobrinuti se da se zadrži ravnoteža između zaštite temeljnih sloboda i prava te jačanja sigurnosti; budući da EU i njegove države članice imaju obvezu zaštititi europske građane, uz istovremeno jamčenje poštovanja njihovih temeljnih prava i sloboda u okviru osmišljavanja i provedbi sigurnosnih politika; budući da u tom području moraju prevagnuti načela nužnosti i proporcionalnosti kako politike koje se provode ne bi ugrozile javne slobode;
- AC. budući da se tisuće života gubi u Sredozemnom moru na dosad neviđen način što predstavlja veliku odgovornost za EU da djeluje u pogledu spašavanja života, zaustavljanja trgovaca ljudima, pružanja pravnih putova za migrante te pomoći i zaštite za tražitelje azila i izbjeglice;
- AD. podsjeća da je 2014. umrlo ili se smatra nestalima gotovo 3 500 migranata koji su pokušali doći na teritorij EU-a, što ukupno iznosi gotovo 30 000 mrtvih i nestalih osoba u posljednjih 20 godina; budući da je prema Međunarodnoj organizaciji za migracije, migracijska ruta prema Europi za migrante postala najopasnijom na svijetu;
- AE. budući da je oko 1 000 zahtjeva za azil godišnje u izravnoj vezi s genitalnim sakaćenjima;
- AF. budući da je pravo na azil osigurano Konvencijom o statusu izbjeglica (Ženevska konvencija) iz 1951. kao i Protokolom od 31. siječnja 1967.;
- AG. budući da manifestacije ekstremnog nacionalizma, rasizma, ksenofobije i netolerancije još nisu nestale iz naših zajednica; budući da izgleda da su one, naprotiv, u porastu u mnogim državama članicama, pogotovo nakon nedavnih terorističkih napada, što utječe na tradicionalne manjine kao i na nove zajednice nacionalnih manjina;
- AH. budući da, na temelju članka 49. UEU-a, svaka europska država koja poštuje vrijednosti iz članka 2. te se zalaže za njihovo promicanje može podnijeti zahtjev za članstvo u Uniji; budući da je sukladnost s Kopenhaškim kriterijima temeljni preduvjet za pristup EU-u; budući da obveze država kandidatkinja prema kriterijima iz Kopenhagena nisu samo osnovni pretpristupni zahtjevi, nego se na temelju članka 2. UEU-a moraju primjenjivati i nakon pristupanja EU-u; budući da bi se u svjetlu toga države članice trebalo redovno ocjenjivati kako bi se potvrdilo da poštuju temeljne vrijednosti EU-a što uključuje poštovanje temeljnih prava, demokratskih institucija i vladavine prava; budući da je potrebno uvesti stupnjeviti korektivni mehanizam za popunjavanje praznine između političkog dijaloga i „nuklearne opcije” iz članka 7. UEU-a i riješiti „kopenhašku dilemu” u okviru važećih Ugovora;

Utorak, 8. rujna 2015.

- AI. budući da se zbog toga što ne postoje jasni i zajednički pokazatelji u pitanje stalno dovode promišljanja o stanju vladavine prava, demokracije i temeljnih prava u pojedinoj državi članici u svjetlu političkih i institucionalnih razmatranja; budući da nepostojanje obvezujućih postupaka, uz prešutno sudioništvo europskih institucija, prečesto dovodi do trajne inercije i nepoštovanja Ugovora i europskih vrijednosti;
- AJ. budući da je pravom na podnošenje predstavki uspostavljena čvrsta veza između građana EU-a i Europskog parlamenta; budući da je europskom građanskom inicijativom uvedena nova izravna poveznica između građana i institucija EU-a te se njome može poboljšati razvoj temeljnih i građanskih prava; budući da građanska prava uključuju pravo na podnošenje predstavki kao načina na koji građani ostvaruju svoja temeljna prava, kako je navedeno u članku 44. Povelje i članku 227. UFEU-a;
- AK. budući da se žene još uvijek suočavaju s brojnim oblicima diskriminacije u EU-u i da su često žrtve nasilja, osobito seksualnog;
- AL. budući da nasilje nad ženama predstavlja najrašireniji oblik kršenja temeljnih prava u EU-u i diljem svijeta, da utječe na sve razine društva neovisno o dobi, obrazovanju, prihodu, društvenom položaju i zemlji podrijetla ili prebivališta te da predstavlja glavnu prepreku za ostvarenje jednakosti žena i muškaraca;
- AM. budući da, u skladu s rezultatima istraživanja koje je Agencija EU-a za temeljna prava provela 2014., većina žena koje su pretrpjele nasilje nije prijavilo policiji što im se dogodilo;
- AN. budući da se seksualno i reproduktivno zdravlje i prava temelje na osnovnim ljudskim pravima te da su ključni elementi ljudskog dostojanstva ⁽¹⁾; budući da odbijanje pobačaja kojim se spašava život majke predstavlja ozbiljno kršenje ljudskih prava;
- AO. budući da trgovina ženama i djecom i seksualno iskorištavanje žena i djece predstavljaju jasan čin kršenja ljudskih prava, ljudskog dostojanstva i temeljnih načela prava i demokracije; budući da su žene danas osjetljivije na te rizike zbog sve veće gospodarske neizvjesnosti i većeg rizika od nezaposlenosti i siromaštva;
- AP. budući da nasilje nad ženama kao oblik rodne diskriminacije nije eksplicitno uključeno u europsko pravo te da je kao pojam prisutno u samo tri nacionalna pravna sustava (Španjolska, Švedska i Njemačka), zbog čega se ono ne smatra suštinskim pitanjem jednakosti; budući da države članice usvajaju ad hoc pristup u definiranju nasilja nad ženama i nasilja na temelju spola, pri čemu se definicije u nacionalnom zakonodavstvu znatno razlikuju, tako da podaci nisu usporedivi;
- AQ. budući da države članice nisu pošteđene pošasti genitalnih sakaćenja, čijih je žrtava u EU-u navodno 500 000, a ta prijetnja postoji za još 180 000 osoba;
- AR. budući da se brojna kršenja temeljnih prava još uvijek događaju u EU-u i državama članicama, što dokazuju presude Europskog suda za ljudska prava i izvješća Europske komisije, Agencije za temeljna prava, nevladinih organizacija, Vijeća Europe i UN-a, kao što su kršenja prava organizacija civilnog društva na slobodu okupljanja i izražavanja, institucionalna diskriminacija pripadnika zajednice LGBTI zabranama braka i propisima protiv propagande te preostale visoke razine diskriminacije i zločina iz mržnje potaknute rasizmom, ksenofobijom, vjerskom

---

⁽¹⁾ Članak 7. stavak 2. i članak 7. stavak 3. Programa djelovanja ICPD-a.

Utorak, 8. rujna 2015.

netolerancijom ili predrasudama na temelju invaliditeta, seksualne orijentacije ili rodnog identiteta pojedinca; budući da reakcije Komisije, Vijeća i država članica nisu na visini s obzirom na težinu i učestalost utvrđenih kršenja;

- AS. budući da društva u kojima se temeljna ljudska prava u cijelosti poštuju i štite imaju više šanse da razviju dinamično i konkurentno gospodarstvo;
- AT. budući da su Romi, najveća nacionalna manjina u Europi, i dalje žrtve teške diskriminacije, rasističkih napada, govora mržnje, siromaštva i isključenosti;
- AU. budući da se europsko vanjsko djelovanje temelji na istim načelima na kojima se temelji osnivanje i razvoj EU-a, to jest na demokraciji, solidarnosti, ljudskom dostojanstvu i svim temeljnim pravima; budući da su određene smjernice o ljudskim pravima razvijene u vanjskim politikama EU-a, ali ne i u unutarnjim politikama, što bi moglo dovesti do optužbi o dvostrukim standardima; budući da je nužno da se promicanje temeljnih prava u EU-u u sklopu njegova vanjskog djelovanja odvija usporedno s čvrstom i sustavnom unutarnjom politikom nadzora poštovanja temeljnih prava na području samog EU-a;
- AV. budući da odredbe o zaštiti osobnih podataka moraju biti u skladu s načelima svrhovitosti, nužnosti i proporcionalnosti, čak i u pregovorima i zaključivanju međunarodnih ugovora, kao što je to istaknuto presudom Suda Europske unije od 6. travnja 2014., kojom je Direktiva 2006/24/EZ proglašena nevažećom, i mišljenjima Europskog nadzornika za zaštitu podataka;
- AW. budući da su pravo na privatnost i obiteljski život, kao i zaštita osobnih podataka upisani u Povelju i da su stoga sastavni dio primarnog prava EU-a;
- AX. budući da nove tehnologije mogu negativno utjecati na temeljna prava, a osobito na pravo privatnosti i zaštitu osobnih podataka, kako su propisani člancima 7. i 8. Povelje;
- AY. budući da je masovan pristup internetu otvorio nove mogućnosti fizičkog i psihičkog zlostavljanja žena, uključujući mamljenje na internetu;
- AZ. budući da brzi razvoj digitalne tehnologije (uključujući sve veće korištenje internetom, aplikacijama i društvenim mrežama) iziskuje veću zaštitu osobnih podataka i privatnosti kako bi se zajamčila njihova tajnost i zaštita;
- BA. budući da temeljne slobode, ljudska prava i jednake mogućnosti moraju biti zajamčene svim građanima EU-a, uključujući pripadnike nacionalnih i jezičnih manjina;
- BB. budući da prema WHO-u svake godine u Europi umre najmanje 850 djece mlađe od 15 godina zbog posljedica lošeg postupanja;
- BC. budući da prema istraživanju Agencije za temeljna prava o diskriminaciji o zločinima iz mržnje prema pripadnicima zajednice LGBTI, osim diskriminacije i nasilja čije su oni žrtve, gotovo polovica ispitanih pripadnika zajednice LGBTI „smatra da su političari u njihovim zemljama boravišta raširili uvredljiv govor o LGBTI osobama”;
- BD. budući da su LGBTI osobe žrtve institucionalne diskriminacije ili zbog zabrane građanskih zajednica ili zbog postojanja zakona kojima se zabranjuje iznošenje seksualne orijentacije;

Utorak, 8. rujna 2015.

- BE. budući da su osobe s invaliditetom žrtve višestruke diskriminacije koja predstavlja prepreku punom ostvarivanju njihovih temeljnih prava;
- BF. budući da je stopa siromaštva osoba s invaliditetom 70 % iznad prosjeka, dijelom i zbog ograničenog pristupa zapošljavanju;
- BG. budući da su sekularnost i neutralnost države najbolja jamstva nediskriminacije u pogledu različitih vjerskih zajednica koje u njoj postoje;
- BH. budući da su sloboda tiska i djelovanje u skupinama civilnog društva kao što su nevladine organizacije temeljna sastavnica demokracije, vladavine prava i temeljnih prava; budući da je ozbiljno dovedena u pitanje donošenjem nacionalnih zakona ili izravnim djelovanjem nadležnih tijela u više država članica;
- BI. budući da osobe starije životne dobi temeljem Povelje imaju pravo „na dostojan život i neovisnost te na sudjelovanje u društvenom i kulturnom životu.”
- BJ. budući da glavni cilj i dalje mora biti sprečavanje kaznenih djela (obrazovanjem i mjerama u području kulture), a ne djelovanje nakon njihova počinjenja premda kazne razmjerne počinjenim kaznenim djelima imaju odvratajući učinak na kršenja temeljnih prava;
- BK. budući da je učinkovit rad stručnih ustanova poput nacionalnih institucija za ljudska prava ili tijela za jednakost važan jer pomaže građanima da bolje ostvare svoja temeljna prava u mjeri u kojoj države članice primjenjuju zakonodavstvo EU-a;
- BL. budući da je pravo glasanja i kandidiranja na lokalnim izborima i izborima za Europski parlament u državi članici u kojoj osoba prebiva priznato člancima 39. i 40. Povelje; budući da se to pravo ne bi smjelo ugroziti pravom na mobilnost;
- BM. uzimajući u obzir slabu reakciju Komisije i država članica na praksu masovnog špijuniranja preko interneta i telekomunikacija koje je razotkrio Edward Snowden, a koje su se odvijale u sklopu programa NSA-PRISM koji je usmjeren i na europske države, zabrinut je zbog njihova neuspjeha u pogledu provedbe mjera za zaštitu europskih građana ili državljana trećih zemalja koji žive u Europi;
1. podsjeća da je od temeljne važnosti zajamčiti puno poštovanje zajedničkih europskih vrijednosti utvrđenih u članku 2. UEU-a u europskom i nacionalnom zakonodavstvu te u javnim politikama i njihovoj provedbi, uz istovremeno puno poštovanje načela supsidijarnosti;
  2. poziva države članice da zajamče da se cjelokupno zakonodavstvo EU-a, uključujući gospodarske i financijske programe prilagodbe, provodi u skladu s Poveljom o temeljnim pravima i Europskom socijalnom poveljom (članak 151. UFEU-a);
  3. podsjeća na obvezu pristupanja Europskoj konvenciji o ljudskim pravima, u skladu s člankom 6. UEU-a; prima na znanje Mišljenje 2/2013. Suda Europske unije; poziva Komisiju i Vijeće da uvedu potrebne instrumente kako bi se zajamčilo da se ta obveza, sadržana u Ugovorima, ispunji bez nepotrebnog odlaganja; smatra da se to treba učiniti potpuno transparentno jer će se na taj način pružiti dodatni mehanizam za povećanje stvarnog poštovanja i provođenje zaštite pojedinaca od kršenja njihovih temeljnih prava, uključujući pravo na učinkovit pravni lijek, te veću odgovornost europskih institucija za vlastite aktivnosti ili propuste u pogledu temeljnih prava;

Utorak, 8. rujna 2015.

4. pozdravlja imenovanje prvog potpredsjednika Komisije s ovlastima u vezi s poštovanjem vladavine prava i Povelje te prima na znanje njegovu predanost ispravnoj provedbi postojećeg okvira; očekuje usvajanje unutarnje strategije o temeljnim pravima u bliskoj budućnosti te u uskoj suradnji s ostalim institucijama, uz savjetovanje sa širokim krugom predstavnika civilnog društva i drugim zainteresiranim stranama; smatra da bi se strategija trebala temeljiti na člancima 2., 6. i 7. UEU-a te biti u skladu s načelima i ciljevima navedenima u člancima 8. i 10. UFEU-a; žali zbog nedostatka političke volje u pogledu uporabe članka 7. UEU-a protiv država članica odgovornih za kršenja temeljnih prava kao sredstva kažnjavanja i odvratanja;
5. naglašava kako je potrebno da se u cijelosti iskoriste postojeći mehanizmi u cilju osiguravanja poštovanja, zaštite i promicanja temeljnih prava i vrijednosti Unije iz članka 2. UEU te iz Povelje o temeljnim pravima; naglašava da se u tom pogledu svi instrumenti trenutčno predviđeni u Ugovorima hitno moraju primjenjivati i provoditi;
6. ističe da u potpunosti treba iskoristiti postojeće mehanizme uz pokretanje objektivnih procjena i istraga te postupaka zbog povrede ako ima temelja za slučaj;
7. ističe potrebu za mogućim izmjenama ugovora kako bi se dodatno ojačala zaštita temeljnih prava u okviru Ugovora o EU-u;
8. prima na znanje Komunikaciju Komisije o novom okviru EU-a za jačanje vladavine prava, što predstavlja prvi pokušaj da se isprave postojeći nedostaci u pogledu sprečavanja i rješavanja kršenja temeljnih prava te povreda načela vladavine prava u državama članicama; prima na znanje namjeru Komisije da redovito obavještava Europski parlament i Vijeće o napretku u svakoj fazi; smatra, međutim, da predloženi okvir možda neće biti dovoljno ili učinkovito sredstvo odvratanja kad je riječ o sprečavanju ili rješavanju kršenja temeljnih prava u državama članicama, s obzirom na to da je Komisija taj okvir predstavila u obliku neobvezujuće komunikacije u kojoj nije utvrđeno kad se on mora aktivirati;
9. poziva Komisiju da uvede i dodatno usavrši taj okvir u svrhu:
  - (a) njegova uključivanja u unutarnju strategiju o temeljnim pravima jer je vladavina prava preduvjet za zaštitu temeljnih prava u Europskoj Uniji i njezinim državama članicama;
  - (b) pronalaženja načina da se bolje iskoristi stručnost Vijeća Europe i postavljanja službenog kanala suradnje u pitanjima koja se odnose na vladavinu prava i temeljna prava;
  - (c) jasnog utvrđivanja kriterija primjene i jamčenja da se njegovom proaktivnom i transparentnom provedbom uspješno spriječi ostvarenje kršenja temeljnih prava; te posebno definiranja kriterija za „jasan rizik od kršenja” i „ozbiljno i dugotrajno kršenje” nadovezujući se između ostalog na sudsku praksu Europskog suda i Europskog suda za ljudska prava; razmatranja uspostave tih kriterija na način kojim bi se svakom povredom automatski mogla pokrenuti primjena okvira;
  - (d) pokretanja postupaka zbog povrede koji također mogu dovesti do financijskih sankcija u skladu s člankom 260. UFEU-a utvrdi li Agencija za temeljna prava sustavno ili znatno kršenje članka 2. UEU-a;
  - (e) jamčenja automatskog pokretanja postupka u skladu s člankom 7. UEU-a u slučaju da se trofaznim procesom predviđenim okvirom ne uspije riješiti problem, utvrđujući koja se prava koja proizlaze iz primjene Ugovora, osim prava glasovanja u Vijeću, dotičnoj državi članici mogu privremeno oduzeti, u cilju razmatranja mogućnosti nametanja dodatnih sankcija kojima bi se zajamčilo učinkovito funkcioniranje okvira u skladu s europskim pravom i temeljnim pravima;

Utorak, 8. rujna 2015.

- (f) određivanja da svi zakonodavni prijedlozi, politike i aktivnosti EU-a, uključujući one u gospodarskoj sferi i u području vanjskih odnosa te sve mjere koje financira EU, moraju biti u skladu s Poveljom te biti podvrgnuti detaljnoj ex ante i ex post procjeni njihova učinka na temeljna prava te također sadržavati proaktivan plan kojim bi se zajamčila učinkovita primjena postojećih standarda te utvrdila područja u kojima su potrebne reforme; u tom pogledu smatra da bi se pri donošenju zakona i razradi politika Komisija, Vijeće i Parlament trebali u potpunosti koristiti vanjskim neovisnim stručnim znanjem Agencije za temeljna prava;
- (g) razvijanja, u suradnji s Agencijom za temeljna prava, nacionalnim tijelima za ljudska prava u državama članicama te uz doprinos širokog kruga predstavnika civilnog društva, baze podataka u kojoj se prikupljaju i objavljuju svi dostupni podaci i izvješća povezani sa stanjem temeljnih prava u EU-u i pojedinima državama članicama;

10. potiče Komisiju na to da zajamči da spomenuta unutarnja strategija bude popraćena jasnim i detaljnim novim mehanizmom, čvrsto utemeljenim na međunarodnom i europskom pravu, kojim bi se obuhvatile sve vrijednosti zaštićene člankom 2. UEU-a u cilju jamčenja sukladnosti sa strateškim okvirom o ljudskim pravima i demokraciji koji se već primjenjuje u vanjskim odnosima EU-a te primoravanja europskih institucija i država članica na preuzimanje odgovornosti za svoje aktivnosti i propuste u pogledu temeljnih prava; vjeruje da bi se tim mehanizmom trebalo omogućiti praćenje svih država članica u pogledu njihova poštovanja temeljnih prava te sustavan i institucionaliziran dijalog u slučaju da ih jedna ili više država članica prekrše; kako bi se u potpunosti iskoristile odredbe Ugovora, smatra da bi Komisija trebala:

- (a) uspostaviti pregled stanja na temelju zajedničkih i objektivnih pokazatelja u odnosu na koje će se mjeriti demokracija, temeljna prava i vladavina prava; ti bi pokazatelji trebali biti odraz političkih kriterija iz Kopenhagena koje moraju ispuniti države kandidatkinje te vrijednosti i prava utvrđenih člankom 2. Ugovorâ i Povelje o temeljnim pravima; u tom bi pogledu Komisija trebala razmotriti proširenje opsega analize stanja u pravosuđu EU-a na periodičnu procjenu djelovanja svake pojedine države kako bi se utvrdilo odvija li se ono u skladu s temeljnim pravima i vladavinom prava;
- (b) zajamčiti stalno nadgledanje, na temelju utvrđenog pregleda stanja i sustava godišnje procjene pojedine države, u suradnji s Vijećem i Parlamentom, u pogledu usklađenosti s vladavinom prava te u pogledu stanja temeljnih prava u svim državama članicama Europske unije, a koje će se temeljiti na podacima koje dostavi Agencija za temeljna prava, Vijeće Europe i njegova Venecijanska komisija te nevladine organizacije;
- (c) predložiti, s tim u vezi, reviziju Uredbe o Agenciji za temeljna prava kako bi joj se dodijelile veće ovlasti i veći ljudski i financijski resursi kako bi mogla nadgledati stanje u državama članicama te objaviti godišnje izvješće o nadgledanju koje bi sadržavalo detaljnu procjenu djelovanja svake države članice;
- (d) uputiti službenu opomenu ako, na temelju utvrđenog pregleda stanja i spomenutog godišnjeg izvješća o nadgledanju, pokazatelji ukazu na to da države članice krše temeljna prava ili vladavinu prava; ta službena opomena trebala bi biti sustavno popraćena pokretanjem institucionaliziranog dijaloga u koji bi uz Komisiju i dotičnu državu članicu bili uključeni i Vijeće, Europski parlament te parlament dotične države članice;
- (e) doprinijeti poboljšanju suradnje između institucija i agencija EU-a, Vijeća Europe, Ujedinjenih naroda i organizacija civilnog društva; pojačati suradnju između institucija EU-a i država članica te između Europskog parlamenta i nacionalnih parlamenata;

11. pozdravlja činjenicu da će Vijeće održati rasprave o vladavini prava; smatra, međutim, da takve rasprave nisu najučinkovitiji način rješavanja bilo kakve nesukladnosti s temeljnim vrijednostima Europske unije; izražava žaljenje zbog činjenice da Parlament nije obaviješten ni uključen u organizaciju tih rasprava; poziva Vijeće da svoje rasprave temelji na rezultatima godišnjih i posebnih izvješća Europske komisije, Europskog parlamenta, civilnog društva, Vijeća Europe i njegove Venecijanske komisije te ostalih uključenih institucionalnih i neinstitucionalnih dionika;

Utorak, 8. rujna 2015.

12. poziva Komisiju i države članice da istraže sve navode kršenja temeljnih prava sadržanih u Povelji i da poduzmu naknadne radnje ako se ti navodi potvrde; posebno potiče Komisiju na pokretanje postupka zbog povrede ako bilo koja država članica bude optužena za kršenje tih prava;

13. poziva Komisiju da pripremu pristupanja Unije Europskoj socijalnoj povelji potpisanoj u Torinu 18. listopada 1961. i revidiranoj u Strasbourgu 3. svibnja 1996. postavi kao prioritet;

14. poziva države članice da uspostave i ojačaju nacionalne institucije za ljudska prava u skladu s „Pariškim načelima” kako bi se zajamčilo neovisno promicanje i zaštita ljudskih prava na nacionalnoj razini;

15. poziva na jamčenje bolje koordinacije i povezanosti između aktivnosti Europskog parlamenta, Vijeća Europe, Agencije za temeljna prava i Europskog instituta za jednakost spolova;

16. izražava zabrinutost zbog zabrinjavajućih ocjena o sve češćem kršenju temeljnih prava u Europskoj uniji, osobito u pogledu imigracije i azila, o diskriminaciji i netoleranciji prema određenim dijelovima stanovništva, kao i napadima ili pritiscima na nevladine udruge koje brane prava tih skupina i zajednica; utvrđuje nevoljkost država članica da se pobrinu za poštovanje tih sloboda i temeljnih prava, osobito u odnosu na Rome, žene, zajednicu LGBTI, tražitelje azila, imigrante i ostale osjetljive dijelove stanovništva;

17. poziva Vijeće da pronađe zajedničko stajalište o točnom sadržaju načela i standarda koji proizlaze iz vladavine prava i koji se razlikuju na nacionalnoj razini te da u obzir uzme već postojeće definicije vladavine prava Europskog suda kao polazište za raspravu, uključujući; zakonitost, koja podrazumijeva transparentan, odgovoran, demokratski i pluralistički postupak provedbe zakona; pravnu sigurnost; zabranu proizvoljnosti izvršne vlasti; neovisne i nepristrane sudove; učinkovitu sudsku kontrolu uključujući poštovanje temeljnih prava; i jednakost pred zakonom;

18. podsjeća na to da je poštovanje vladavine prava preduvjet za zaštitu temeljnih prava te da ih mjere sigurnosti u skladu s člankom 52. Povelje ne bi smjele ugrožavati; također podsjeća na to da u skladu s člankom 6. Povelje svatko ima pravo na slobodu i sigurnost osobe;

19. poziva Komisiju, Vijeće i države članice da zajamče da temeljna prava i načela, posebno kako su utvrđena u Ugovorima, Povelji i Europskoj konvenciji o ljudskim pravima, budu otpočetak uvrštena u politike i mjere unutarnje sigurnosti, kako je to predloženo u dokumentu Agencije za temeljna prava „Uvrštavanje temeljnih prava u sigurnosni program”; potiče EU i države članice da uvrste mjere socijalne uključenosti i nediskriminacije u buduće unutarnje sigurnosne strategije;

20. poziva Komisiju, uz podršku Agencije za temeljna prava, da ojača mjere i programe podizanja svijesti, obrazovanja i osposobljavanja koji se odnose na temeljna prava; ti bi programi trebali imati za cilj uspostavljanje povezanosti i povjerenja između svih društvenih partnera te uključiti organizacije civilnog društva, nacionalne institucije za ljudska prava i nacionalnu jednakost te urede protiv diskriminacije;

21. naglašava da Komisija u ulozi čuvarice Ugovora nije ograničena samo na to da zajamči da države članice prenesu zakonodavstvo, već da njezina uloga obuhvaća i osiguravanje potpune i točne primjene zakona, posebno u vezi sa zaštitom temeljnih prava građana; žali zbog stvarnog ograničenja područja primjene Povelje zbog pretjerano restriktivnog tumačenja članka 51. koji se tumači tako da Komisija nema ovlasti u prisilnoj primjeni zakonodavstva EU-a; smatra da bi takav

Utorak, 8. rujna 2015.

prijedlog trebalo revidirati kako bi se zadovoljila očekivanja građana EU-a u vezi s njihovim temeljnim pravima; podsjeća na to da očekivanja građana nadilaze strogo tumačenje Povelje i da bi cilj trebao biti ta prava učiniti što učinkovitijima; stoga žali zbog činjenice da se Komisija poziva na nedostatak nadležnosti u brojnim odgovorima na predstavke čiji su predmet pritužbe na moguća kršenja temeljnih prava; u tom okviru poziva na uspostavu mehanizma za praćenje, sustavno ocjenjivanje i izdavanje preporuka u cilju postizanja potpune usklađenosti s temeljnim vrijednostima u državama članicama;

22. podsjeća na ključnu važnost pravovremenog i ispravnog prenošenja i provedbe prava EU-a, posebice kada ono utječe na temeljna prava i njihov razvoj;

Sloboda i sigurnost

Sloboda izražavanja i mediji

23. podsjeća da su sloboda izražavanja, informiranja i medija temeljne za osiguravanje demokracije i vladavine prava; izražava oštru osudu nasilja, pritisaka i prijetnji novinarima i medijima, uključujući i one u vezi s otkrivanjem informacija o kršenju temeljnih prava koja provode vlade i države; poziva države članice da se uzdrže od primjene mjera kojima se ograničavaju te slobode; ponavlja svoj poziv Komisiji da revidira i izmijeni Direktivu o audiovizualnim medijskim uslugama, u skladu sa smjernicama koje je Parlament naveo u svojoj Rezoluciji od 22. svibnja 2013.;

24. ističe da su javni, neovisni, slobodni, raznoliki i pluralistički mediji, zajedno s novinarima, na internetu i izvan njega, temeljni dio demokracije; vjeruje da vlasništvo nad medijima i upravljanje njima ne bi trebalo biti koncentrirano; naglašava da je transparentnost vlasništva nad medijima neophodna za praćenje ulaganja koja bi mogla utjecati na informacije koje se pružaju; poziva na razradu adekvatnih i pravednih gospodarskih pravila u cilju jamčenja pluralizma internetskih medija; Poziva Komisiju da razvije akcijski plan kako bi se zajamčilo da su svi mediji usklađeni s najnižim standardima neovisnosti i kvalitete;

25. izražava žaljenje zbog sve većeg broja represivnih mjera u nekim državama članicama protiv društvenih pokreta i prosvjeda, slobode okupljanja i slobode govora, pogotovo u pogledu nerazmjerne uporabe sile protiv mirnih prosvjednika te malog broja policijskih i pravosudnih istraga u tom području; poziva države članice da zaštite slobodu okupljanja te da ne donose mjere kojima bi se u pitanje dovelo ili čak kriminaliziralo ostvarivanje temeljnih prava i sloboda, kao što su prava na prosvjedovanje i štrajk ili prava na okupljanje, udruživanje i slobodu izražavanja; izražava veliku zabrinutost u pogledu nacionalnih zakona u pojedinim državama članicama kojima se utječe na temeljna prava na javnim mjestima te se ograničava pravo na okupljanje; poziva Komisiju da prati i rješava ozbiljno ometanje temeljnih prava prouzročeno nacionalnim zakonima kojima se iz sigurnosnih razloga propisuju ograničenja na javnim mjestima;

26. napominje da su slučajevi terorizma naveli EU i države članice da pojačaju mjere protiv terorizma i radikalizacije; potiče EU i nacionalne vlasti na usvajanje takvih mjera uz puno poštovanje načela demokracije, vladavine prava i temeljnih prava, posebno prava na obranu, pretpostavku nevinosti, prava na pošteno suđenje te prava na poštovanje privatnosti i zaštitu osobnih podataka; poziva države članice i Komisiju da potpuno transparentno ocijene sukladnost svakog nacrtu ili prijedloga nacionalnog regulatornog ili zakonodavnog akta u okviru borbe protiv terorizma s člankom 2. UEU-a i Povelje;

27. priznaje da raširenost transnacionalnog kibernetičkog kriminala i kibernetičkog terorizma predstavlja ozbiljan izazov te izaziva zabrinutost u pogledu zaštite temeljnih prava u internetskom okružju; smatra da je od ključne važnosti da Unija razvije stručnost u koraku s vremenom u pogledu sigurnosti na internetu kako bi se pojačalo poštovanje članaka 7. i 8. Povelje na internetu;

Utorak, 8. rujna 2015.

28. pozdravlja izvješće Senata Sjedinjenih Američkih Država o programima pritvora i ispitivanja CIA-e; zahtijeva od država članica da ne toleriraju mučenja ni druge nečovječne i ponižavajuće oblike postupanja na svojem teritoriju; ponovno upućuje poziv državama članicama da zajamče preuzimanje odgovornosti za povrede temeljnih prava u kontekstu prijevoza i nezakonitog pritvaranja zatvorenika koje u europskim zemljama provodi CIA; poziva države članice na provedbu otvorenih i transparentnih istraga kako bi se doznala istina o korištenju njihovim teritorijem i zračnim prostorom te na uspostavu potpune suradnje s Europskim parlamentom u pogledu istrage o tom pitanju, koja je nedavno ponovno pokrenuta, te praćenja poduzetih mjera; traži zaštitu onih koji otkrivaju takva kršenja, kao što su novinari i zviždači;

29. izražava zabrinutost zbog ponovljenih izvješća o navodnoj povredi temeljnih prava EU-a, posebice propisa EU-a o zaštiti podataka, koje su počinile obavještajne službe država članica i trećih zemalja u okviru svojih aktivnosti kojima im je omogućen pristup podacima o elektroničkoj komunikaciji europskih građana te njihovo zadržavanje; oštro osuđuje aktivnosti masovnog nadzora za koje je otkriveno da se provode od 2013. godine i izražava žaljenje zbog činjenice da se s njima i dalje nastavlja; traži da se te aktivnosti rasvijetle, a osobito trenutačna umiješanost niza država članica; poziva Komisiju i države članice da u potpunosti uzmu u obzir zahtjeve i preporuke Parlamenta iznesene u njegovoj Rezoluciji od 12. ožujka 2014. o programu nadzora američke Agencije za nacionalnu sigurnost, obavještajnim službama u različitim državama članicama i njihovu utjecaju na temeljna prava građana EU-a te transatlantskoj suradnji u području pravosuđa i unutarnjih poslova; poziva države članice da se pobrinu da njihove obavještajne službe postupaju u skladu s temeljnim pravima i da podliježu parlamentarnoj i sudskoj kontroli;

30. izražava zabrinutost zbog toga što su države članice donijele nacionalno zakonodavstvo kojim se omogućuje opći nadzor te ponavlja potrebu za sigurnosnim instrumentima koji su ciljani, strogo nužni i razmjerni u demokratskom društvu; ponavlja svoj poziv EU-u i državama članicama na uvođenje sustava zaštite zviždača;

31. izražava žaljenje što građani nisu potpuno upoznati sa svojim pravima u pogledu zaštite podataka i privatnosti te mehanizama pravne zaštite koji su im dostupni; u tom pogledu ističe ulogu koju nacionalna nadležna tijela za zaštitu podataka imaju u promicanju tih prava i podizanju svijesti o njima; smatra ključnim upoznati građane, a osobito djecu, s važnošću zaštite osobnih podataka, između ostalog i na internetu, te s opasnostima kojima su izloženi; poziva države članice da provode kampanje za podizanje razine svijesti, osobito u školama; naglašava da se u smislu ubrzanog razvoja tehnologije i povećanja kibernetičkih napada, posebna pozornost treba usmjeriti na zaštitu osobnih podataka na internetu, s velikim naglaskom na sigurnost obrade i pohranjivanja; ističe da se, iako pravo na zaborav nije potpuno te će se trebati uravnotežiti s drugim temeljnim pravima, pojedincima treba omogućiti pravo na ispravak njihovih osobnih podataka na internetu; izražava ozbiljnu zabrinutost zbog poteškoća s kojima se suočava većina korisnika interneta u vezi s poštovanjem njihovih prava u digitalnom svijetu; poziva Vijeće da ubrza rad na Paketu za zaštitu podataka kako bi se osigurala visoka razina zaštite podataka u cijelom EU-u;

32. podsjeća da države članice trebaju zajamčiti da njihove obavještajne službe djeluju zakonito te potpuno u skladu s Ugovorima i Poveljom; u tom smislu poziva države članice da zajamče da se nacionalnim zakonodavstvom omogućava samo prikupljanje i analiza osobnih podataka (uključujući takozvane metapodatke) uz pristanak dotične osobe ili slijedeći sudski nalog dodijeljen na temelju osnovane sumnje da je ciljana osoba uključena u kriminalne aktivnosti;

33. naglašava da se nezakonito prikupljanje i obrada podataka trebaju kazniti na isti način kao i kršenje tradicionalne povjerljivosti korespondencije; ustraje na tome da se tehnika „back doors” ili bilo koja druga tehnika za slabljenje ili zaobilazanje sigurnosnih mjera ili iskorištavanje njihovih postojećih slabosti treba strogo zabraniti;

34. osuđuje pritisak koji javni i privatni dionici vrše na privatna poduzeća kako bi pristupili podacima o korisnicima interneta, kontrolirali sadržaj na internetu ili doveli u pitanje načelo neutralnosti interneta;

Utorak, 8. rujna 2015.

35. naglašava da je zaštita temeljnih prava u današnjem informacijskom društvu ključno pitanje za EU jer povećana upotreba informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) predstavlja nove prijetnje temeljnim pravima u kibernetičkom prostoru, čija bi zaštita trebala biti pojačana jamčenjem promicanja i zaštite temeljnih prava na internetu na isti način i u jednakoj mjeri kao i u svijetu izvan interneta;
36. potiče Komisiju da intenzivno prati provedbu postojećeg zakonodavstva EU-a u tom području te smatra da bi države članice u praksi trebale primjenjivati odredbe kaznenog prava učinkovitim istragama i kaznenim progonom kako bi se osiguralo poštovanje temeljnih prava žrtava;
37. poziva Komisiju i države članice da dokažu da su maksimalno oprezne u pogledu utjecaja koji neke nove tehnologije, poput bespilotnih letjelica, mogu imati na temeljna prava građana, a osobito na pravo na privatnost i zaštitu osobnih podataka;
38. ističe temeljnu ulogu obrazovanja u sprečavanju radikalizacije i porasta netolerancije i ekstremizma među mladima;
39. izražava žaljenje zbog diskriminacije odnosno nasilja koje primjenjuju policijske snage određenih država članica prema manjinskim skupinama, kao što su migranti, Romi, LGBTI osobe ili osobe s invaliditetom; potiče države članice da istražuju i sankcioniraju takve prakse; smatra da bi kod policijskih snaga trebalo podići razinu svijesti i obrazovati ih kako bi mogle rješavati slučajeve diskriminacije i nasilja kojih su te manjine žrtve; poziva države članice da vrate povjerenje manjina u policijske snage i da ih ohrabre da prijavljuju slučajeve nasilja; također poziva nadležna tijela država članica da se bore protiv diskriminacijskog etničkog profiliranja koje provode određene policijske snage;

Sloboda vjeroispovijesti i savjesti

40. upućuje na članak 10. Povelje kojim se štiti sloboda mišljenja, savjesti i vjeroispovijedi, uključujući slobodu prakticiranja vjere po vlastitom izboru te promjenu vjeroispovijedi ili uvjerenja; smatra da je time obuhvaćena i sloboda nevjernika; osuđuje bilo kakav oblik diskriminacije ili netolerancije i poziva na zabranu bilo kakvog oblika diskriminacije na temelju toga; s tim u vezi osuđuje nedavne slučajeve diskriminacije Židova i muslimana te nasilja nad njima; poziva države članice, uključujući regionalne vlasti da svim dostupnim sredstvima zaštite slobodu vjeroispovijedi ili uvjerenja te da promiču toleranciju i međukulturalni dijalog učinkovitim donošenjem politika te po potrebi unapređenjem politika za borbu protiv diskriminacije; podsjeća da je sekularna i neutralna država važan zaštitni bedem od diskriminacije svih vjerskih, ateističkih ili agnostičkih zajednica, čime se jamči jednako postupanje prema svim religijama i vjerovanjima; izražava zabrinutost zbog primjene zakona koji se odnose na svetogrđe i vjersko vrijeđanje u Europskoj uniji, koji mogu imati ozbiljan učinak na slobodu izražavanja te potiče države članice da ih ukinu; čvrsto osuđuje napade na svetišta i zahtijeva od država članica da te zločine ne ostavi nekažnjenima;
41. poziva na poštovanje slobode vjeroispovijedi ili uvjerenja na okupiranom dijelu Cipra, gdje je više od 500 vjerskih i kulturnih spomenika na rubu propasti;
42. izražava zabrinutost zbog porasta antisemitizma u Europi te sve raširenijih napora kojima se niječe ili relativizira Holokaust; zabrinut je zbog toga što brojni članovi židovske zajednice razmišljaju o napuštanju Europe zbog porasta antisemitizma te diskriminacije i nasilja kojima su izloženi;
43. izražava duboku zabrinutost zbog porasta protuislamskih prosvjeda, napada na džamije i brojne slučajeve povezivanja islama s vjerskim fanatizmom obične manjine; izražava žaljenje zbog diskriminacije i nasilja kojima je izložena muslimanska zajednica; poziva države članice da ih sustavno osuđuju i da u tom pogledu primjenjuje nultu stopu tolerancije;

Utorak, 8. rujna 2015.

Jednakost i nediskriminacija

44. čvrsto osuđuje to što Vijeće još nije usvojilo Prijedlog direktive iz 2008. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na vjeroispovijed ili uvjerenje, invaliditet, dob ili seksualnu orijentaciju; pozdravlja to što je Komisija tu direktivu postavila kao jedan od prioriteta; ponovno poziva Vijeće da što prije usvoji taj prijedlog;

45. naglašava da pluralizam, nediskriminacija i tolerancija pripadaju temeljnim vrijednostima Unije, u skladu s člankom 2. UEU-a; smatra da se samo politikama osmišljenima za promicanje službene i stvarne jednakosti te borbu protiv svih oblika predrasuda i diskriminacije može promicati skladno društvo rušenjem svih oblika predrasuda koje štete socijalnoj integraciji; žali zbog činjenice da čak i danas u EU-u ima slučajeva diskriminacije, marginalizacije pa čak i nasilja i zlostavljanja koja se posebice temelje na spolu, rasi, boji kože, etničkom i socijalnom podrijetlu, genetskim obilježjima, jeziku, vjeroispovijedi ili osobnim uvjerenjima, političkom ili drugom mišljenju, pripadničtvu nacionalnoj manjini, imovini, rođenju, invalidnosti, dobi ili seksualnoj orijentaciji;

46. smatra da Unija i države članice moraju pojačati napore u borbi protiv diskriminacije, zaštititi kulturnu, vjersku i jezičnu raznolikost te promicati mjere za unapređenje rodne jednakosti, prava djeteta, prava starijih osoba, prava osoba s invaliditetom, prava pripadnika zajednice LGBTI te prava pripadnika nacionalnih manjina; potiče EU i države članice da unutar politika jednakosti uvrste i višestruku diskriminaciju;

47. osuđuje sve oblike nasilja i diskriminacije koji su počinjeni na teritoriju Europske unije i zabrinut je zbog njihovog sve većeg broja; zahtijeva od Komisije i država članica da usvoje jasne političke obveze u cilju borbe protiv svih oblika rasizma, uključujući antisemitizam, islamofobiju, afrofobiju i netrpeljivost prema Romima;

48. poziva Komisiju i Vijeće da prepoznaju potrebu za pouzdanim i usporedivim podacima o jednakosti kojima bi se procijenio opseg diskriminacije, razvrstanima prema osnovama diskriminacije, u cilju postizanja utemeljenog donošenja politika, procjene provedbe zakonodavstva EU-a za borbu protiv diskriminacije te njegove bolje provedbe; poziva Komisiju da utvrdi dosljedne standarde sakupljanja podataka o jednakosti, na temelju samoodređenja, standarda EU-a za zaštitu podataka i savjetovanja s relevantnim zajednicama; poziva države članice da prikupljaju podatke o svim osnovama diskriminacije;

49. traži od EU-a da usvoji direktivu kojom bi se osudilo rodnu diskriminaciju te borilo protiv rodnih predrasuda i klišeja u obrazovanju i medijima;

Promicanje manjina

50. poziva na veću dosljednost Europske unije u području zaštite manjina; duboko vjeruje da su sve države članice i zemlje kandidatkinje obvezne pridržavati se određenih načela i kriterija kako bi izbjegle primjenu dvostrukih standarda; stoga poziva na uspostavljanje učinkovitoga mehanizma za praćenje i jamčenje poštovanja temeljnih prava manjina svih vrsta i u zemljama kandidatkinjama i u državama članicama EU-a;

51. naglašava da Europska unija treba biti područje gdje prevladava poštovanje etničke, kulturne i jezične raznolikosti; poziva institucije EU-a da razrade sveobuhvatni sustav zaštite EU-a za nacionalne, etničke i jezične manjine kako bi se zajamčilo jednako postupanje prema njima, uzimajući u obzir odgovarajuće međunarodne pravne norme i postojeće dobre prakse te poziva države članice da zajamče učinkovitu jednakost za te manjine, posebno u pogledu jezika, obrazovanja i kulture; potiče države članice koje to još nisu učinile da ratificiraju i učinkovito provedu Okvirnu konvenciju za zaštitu nacionalnih manjina; također podsjeća na potrebu provedbe načela razvijenih u okviru OESS-a;

Utorak, 8. rujna 2015.

52. osuđuje sve oblike diskriminacije na temelju upotrebe jezika i poziva države članice koje to još nisu učinile da ratificiraju i učinkovito provedu Europsku povelju o regionalnim ili manjinskim jezicima; potiče države članice i Komisiju da poduzmu sve potrebne aktivnosti za rješavanje svih nerazmjernih upravnih ili zakonodavnih prepreka koje bi mogle ometati jezičnu raznolikost na europskoj ili nacionalnoj razini;

53. naglašava da načela, kao što su ljudsko dostojanstvo, jednakost pred zakonom te zabrana diskriminacije na bilo kojoj osnovi, predstavljaju temelje vladavine prava; poziva države članice da usvoje nacionalni zakonodavni okvir za suzbijanje svih oblika diskriminacije i jamčenje učinkovite provedbe postojećeg zakonodavnog okvira EU-a;

Stanje Roma

54. žali zbog sve veće tendencije širenja netrpeljivosti prema Romima u Europskoj uniji te izražava zabrinutost u pogledu stanja Roma u EU-u te brojnih slučajeva progona, nasilja, stigmatizacije, diskriminacije i nezakonitog protjerivanja koji su protivni temeljnim načelima prava Europske unije; potiče Komisiju da nastavi poduzimati mjere protiv onih država članica koje dozvoljavaju institucionaliziranu diskriminaciju i segregaciju; još jednom poziva države članice na učinkovitu provedbu strategija u cilju poticanja stvarne uključenosti te pojačanih i odgovarajućih mjera za promicanje integracije, posebno u području zaštite temeljnih prava, obrazovanja, zapošljavanja, stanovanja, zdravstvene skrbi te borbe protiv nasilja, govora mržnje i diskriminacije protiv Roma u skladu s preporukom Vijeća o djelotvornim mjerama integracije Roma u državama članicama od 9. prosinca 2013.;

55. ističe važnost ispravnog provođenja nacionalnih strategija integracije Roma razvojem integriranih politika koje uključuju lokalne vlasti, nevladina tijela i romske zajednice u stalnom dijalogu; poziva Komisiju da se pobrine za praćenje i bolju koordinaciju provedbe; poziva države članice da surađuju s predstavnicima romskog stanovništva pri upravljanju, praćenju i procjeni projekata koji se odnose na njihove zajednice korištenjem dostupnim fondovima, uključujući europske fondove, uz istovremeno strogo praćenje poštovanja temeljnih prava romskog stanovništva, uključujući i prava na slobodu kretanja, u skladu s Direktivom 2004/38/EZ o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište u državama EU-a;

56. izražava žaljenje zbog postojeće diskriminacije Roma u nacionalnim obrazovnim sustavima i na tržištu rada; ističe sve veću izloženost posebno Romkinja i romske djece brojnim i istodobnim kršenjima njihovih temeljnih prava; ponavlja važnost zaštite i promicanja jednakog pristupa djece Roma svim pravima;

57. potiče države članice da donesu potrebne zakonske promjene s obzirom na sterilizaciju i pruže financijske naknade žrtvama prisilne sterilizacije provedene nad romskim ženama i ženama s duševnim smetnjama, u skladu sa sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava;

Nasilje nad ženama i jednakost između žena i muškaraca

58. potiče EU i države članice da se bore protiv svakog oblika nasilja nad ženama i njihove diskriminacije te da takve slučajeve kazneno progone; posebno poziva države članice da učinkovito rješavaju posljedice nasilja u obitelji i svakog oblika seksualnog iskorištavanja, uključujući iskorištavanje izbjeglica ili djece migranata te rani ili prisilni brak;

59. izražava zabrinutost zbog opsega i oblika nasilja nad ženama u EU-u, kako je zabilježeno u istraživanju Agencije za temeljna prava diljem EU-a, koje je pokazalo da je jedna od tri žene doživjela fizičko i/ili seksualno nasilje od svoje 15. godine te da u razdoblju od jedne godine prema procjeni 3,7 milijuna žena u EU-u doživi seksualno nasilje; stoga poziva Komisiju i države članice da revidiraju postojeće zakonodavstvo te da pitanje nasilja nad ženama i dalje ostane njihov prioritet jer se rodno uvjetovano nasilje ne bi trebalo tolerirati; poziva Komisiju da promiče nacionalne ratifikacije i da što prije pokrene postupak pristupanja EU-a Istanbulskoj konvenciji; primjećuje da će neposredno članstvo svih država članica u Istanbulskoj konvenciji pridonijeti razvoju integrirane politike i promicanju međunarodne suradnje u borbi protiv svih oblika nasilja nad ženama, uključujući seksualno uznemiravanje na internetu i izvan njega;

Utorak, 8. rujna 2015.

60. poziva države članice na osnivanje mreža centara za pružanje potpore i utočišta za žene koje su žrtve trgovine ljudima i prostitucije, pri čemu trebaju zajamčiti pružanje psihološke, medicinske, socijalne i pravne pomoći, potporu u traženju stabilnog zaposlenja te pružanje pripadajućih prava;

61. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog neprekidnih praksi genitalnog sakaćenja koje su ozbiljan oblik nasilja nad ženama i djevojkama te predstavljaju neprihvatljiv čin kršenja njihovih prava na tjelesni integritet; zahtijeva od EU-a i država članica da unutar svojih granica provode ekstreman nadzor kad je riječ o takvim praksama i da im što prije stanu na kraj; posebno poziva države članice na usvajanje odlučnog i odvraćajućeg pristupa osposobljavanjem ljudi koji rade s migrantima te sustavnim i učinkovitim kaznenim progonima i kažnjavanjem počinitelja genitalnog sakaćenja, prema kojima mora postojati nulti stupanj tolerancije; inzistira da bi to trebalo biti popraćeno informativnim kampanjama i kampanjama za podizanje razine svijesti namijenjenima skupinama koje su pogođene tim problemom; pozdravlja činjenicu da se u zakonodavstvu EU-a u području azila žrtve genitalnog sakaćenja promatra kao ranjive osobe i da je genitalno sakaćenje u njemu uvršteno u kriterije za dodjelu azila;

62. poziva Komisiju da osigura stalno prikupljanje podataka o učestalosti i prirodi nasilja nad ženama, kao osnove za snažne politike za sprečavanje nasilja i ispunjavanje potreba žrtava, uključujući ocjenjivanje provedbe Direktive EU-a o žrtvama (2012/29/EU) i organiziranje kampanja za podizanje svijesti o seksualnom uznemiravanju; smatra da bi se prikupljanje podataka trebalo temeljiti na prvom istraživanju provedenom diljem EU-a koje je provela Agencija za temeljna prava te na suradnji između Komisije (uključujući Eurostat), Agencije za temeljna prava i Europskog instituta za jednakost spolova; ponovno ističe zahtjev upućen Komisiji, sastavljen u svojoj Rezoluciji od 25. veljače 2014. s preporukama Komisiji o borbi protiv nasilja nad ženama, za podnošenje prijedloga akta o uspostavi mjera za promicanje i pružanje potpore djelovanju država članica u području sprečavanja nasilja nad ženama i djevojkama uključujući i genitalno sakaćenje; poziva Komisiju da 2016. godinu proglasi godinom borbe protiv nasilja nad ženama i djevojkama;

63. poziva EU i države članice da se bore protiv svih oblika nasilja nad ženama i kazneno ih progone; poziva Komisiju da predloži zakonodavnu inicijativu za zabranu nasilja nad ženama u EU-u;

64. poziva Komisiju na podizanje razine svijesti o potrebi za promicanjem kulture poštovanja i tolerancije u cilju okončavanja svih oblika diskriminacije žena; nadalje, poziva države članice na to da osiguraju provedbu nacionalnih strategija u vezi s poštovanjem i očuvanjem spolnog i reproduktivnog zdravlja žena i njihovih prava; inzistira na tome da Europska unija ima važnu ulogu pri podizanju svijesti i promicanju najboljih praksi u tom pitanju s obzirom na to da je zdravlje temeljno ljudsko pravo neophodno za ostvarivanje ostalih ljudskih prava;

65. zabrinut je zbog podzastupljenosti žena u procesima donošenja odluka, u poduzećima i upravnim odborima poduzeća, u znanosti i političkim kontekstima na nacionalnoj i međunarodnoj razini (velika poduzeća, nacionalni i europski izbori) te osobito na lokalnoj razini; poziva na pružanje potpore ženama u njihovom profesionalnom razvoju i naporima da dođu na izvršne položaje te poziva institucije EU-a da obrate veću pozornost na činjenicu da žene čine samo 17,8 % članova odbora najvećih javno uvrštenih trgovačkih društava u EU-u;

66. poziva Vijeće da prekine s blokiranjem direktive o rodiljnom dopustu jer će se njome omogućiti istinska i opipljiva rodna jednakost, kao i na postizanje usklađenosti na razini EU-a;

67. ističe da žene čine više od polovice svih osoba sa stečenim poslijediplomskim obrazovanjem te da se taj podatak ne odražava na tržištu rada, a posebice ne na visokim položajima na kojima se donose odluke; stoga poziva države članice da poduzmu sve potrebne korake kako bi se zajamčilo jednako sudjelovanje žena i muškaraca na tržištu rada te kako bi se ženama pomoglo da dođu na visoke položaje, a posebno da što prije postignu dogovor o prijedlogu direktive o poboljšanju

Utorak, 8. rujna 2015.

rodne ravnoteže među neizvršnim direktorima trgovačkih društava uvrštenih na burze i popratnim mjerama; izražava žaljenje što su u EU-u žene za jednak rad još uvijek plaćene u prosjeku 16 % manje od muškaraca; poziva EU da u skladu s člankom 157. UFEU-a nastavi sa svojim radom u jamčenju jednakosti između žena i muškaraca u pogledu plaća, mirovina i sudjelovanja na tržištu rada, uključujući sudjelovanje na najvišim rukovodećim položajima; smatra da bi se na taj način trebalo boriti protiv siromaštva te zajamčiti da Europa u potpunosti iskorištava sav dostupan talent; žali zbog činjenice da je stopa nezaposlenosti žena još uvijek znatno veća od stope nezaposlenosti muškaraca te naglašava da financijska neovisnost žena mora biti sastavni dio borbe protiv siromaštva;

68. traži od Komisije da pojača nadzor poštovanja načela jednakosti između muškaraca i žena u europskom zakonodavstvu; poziva države članice da i same provedu sličnu analizu svojeg nacionalnog zakonodavstva;

69. priznaje da su seksualno i reproduktivno zdravlje i prava (SRHR, Sexual and Reproductive Health and Rights) temeljna prava i bitna stavka ljudskog dostojanstva, rodne jednakosti i samoodređenja; potiče Komisiju na to da u svoju sljedeću Strategiju EU-a za zdravlje uključi spolno i reproduktivno zdravlje i prava kao temeljno ljudsko pravo kako bi zajamčila usklađenost unutarnje i vanjske politike EU-a o temeljnim pravima, kao što je to Parlament zatražio 10. ožujka 2015.;

70. priznaje da uskraćivanje pobačaja u svrhu spašavanja života vodi do teškog kršenja temeljnih prava;

71. poziva države članice da, zajedno s Komisijom, priznaju pravo na pristup sigurnim i suvremenim metodama kontracepcije i na spolni odgoj u školama; potiče Komisiju da nadopuni nacionalne propise za poboljšanje javnog zdravlja, uz detaljno obavještanje Europskog parlamenta;

Prava djece

72. snažno osuđuje svaki oblik nasilja nad djecom te lošeg postupanja prema njima; poziva države članice, kao države potpisnice Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, da poduzmu primjerene mjere za zaštitu djece od svih oblika fizičkog i psihičkog nasilja, uključujući fizičko i seksualno zlostavljanje, prisilne brakove, dječji rad i seksualno iskorištavanje;

73. strogo osuđuje seksualno iskorištavanje djece, a osobito rastući fenomen dječje pornografije na internetu; potiče Uniju i države članice da udruže napore u borbi protiv teških kršenja prava djeteta i da uzmu u obzir zahtjeve Europskog parlamenta iznesene u njegovoj Rezoluciji od 11. ožujka 2015. o seksualnom zlostavljanju djece na internetu⁽¹⁾; ponavlja svoj zahtjev državama članicama koje još nisu prenijele u svoje zakonodavstvo Direktivu o seksualnom iskorištavanju i zlostavljanju djece i o dječjoj pornografiji da to učine; također poziva Uniju i države članice koje još nisu ratificirale Konvenciju Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja da to učine;

74. poziva države članice da provedu Direktivu 2011/93/EU o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te da jačaju pravnu sposobnost, tehničke mogućnosti i financijska sredstva tijela kaznenog progona kako bi se ojačala suradnja, između ostalog i s Europolom, za učinkovitije provođenje istraga i likvidaciju mreža počinitelja seksualnih kaznenih djela protiv djece, te da istodobno prednost daju pravima i sigurnosti uključene djece;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0070.

Utorak, 8. rujna 2015.

75. ističe ulogu koju stručnjaci koji brinu o djeci, kao što su nastavnici, odgojitelji, pedijatri, imaju u otkrivanju znakova fizičkog i psihičkog nasilja nad djecom, uključujući zlostavljanje na internetu; poziva države članice da podignu razinu svijesti tih stručnjaka i da im se osigura odgovarajuća obuka; također poziva države članice da uvedu telefonske linije na koje će djeca moći prijaviti zlostavljanje, seksualno nasilje, zastrašivanje ili uznemiravanje kojih su žrtve;

76. smatra da osobni podaci djece na internetu moraju biti zaštićeni na odgovarajući način i da djeca na njima razumljiv način moraju biti informirana o rizicima i posljedicama upotrebe svojih osobnih podataka na internetu; poziva države članice da provode kampanje za podizanje razine svijesti, osobito u školama; naglašava da bi izrada profila djece na internetu trebala biti zabranjena;

77. osuđuje sve oblike diskriminacije djece i poziva Komisiju i države članice na zajedničko djelovanje u iskorjenjivanju diskriminacije djece; posebno poziva države članice i Komisiju da im djeca budu izričit prioritet pri izradi programa i provedbi regionalnih i kohezijskih politika;

78. poziva države članice da svoj djeci osiguraju učinkovit pristup pravdi, bilo da su ona osumnjičeni, počinitelji, žrtve ili sudionici u postupcima; potvrđuje važnost jačanja postupovnih mjera zaštite za djecu u kaznenim postupcima, posebno u kontekstu tekućih rasprava o direktivi o posebnim mjerama zaštite za djecu osumnjičenu i optuženu u kaznenom postupku;

79. izražava zabrinutost zbog porasta broja slučajeva prekogranične roditeljske otmice djece; u tom pogledu ističe važnost uloge posrednika Europskog parlamenta za međunarodne roditeljske otmice djece; naglašava važnost zajedničkog pristupa EU-a u pronalaženju nestale djece u EU-u; poziva države članice da pojačaju policijsku i pravosudnu suradnju u prekograničnim slučajevima koji uključuju nestalu djecu te da uspostave telefonske linije za pomoć pri traženju nestale djece;

80. podsjeća da viši interes djeteta, iz članka 24. Povelje, uvijek mora biti na prvom mjestu u svakoj politici i mjeri donesenoj u vezi s djecom; podsjeća da je pravo na obrazovanje sadržano u Povelji i da je obrazovanje bitno za dobrobit djeteta i njegov osobni razvoj, ali i za budućnost društva; smatra da je obrazovanje djece rođene u obiteljima s niskim prihodima nužan preduvjet za izlazak takve djece iz siromaštva; stoga poziva države članice da promiču visokokvalitetno obrazovanje za sve;

81. ističe da se interesi i prava djece građana EU-a trebaju ispravno zaštititi, ne samo unutar Unije, već i izvan njezinih granica te stoga poziva na pojačanu suradnju s institucijama odgovornima za dobrobit djece u nordijskim zemljama koje nisu članice EU-a; smatra da bi svi partneri EU-a (uključujući članove EGP-a) trebali ratificirati Hašku konvenciju iz 1996. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznanju, ovrsi i suradnji u odnosu na roditeljsku odgovornost i o mjerama za zaštitu djece;

82. priznaje da je financijska i gospodarska kriza imala težak negativan učinak na ostvarenje prava i dobrobiti djece; poziva države članice da ulože dodatne napore u suzbijanju siromaštva djece i socijalne isključenosti učinkovitom provedbom preporuke Komisije naslovljene „Ulaganje u djecu: prekidanje začaranog kruga djece u nepovoljnom položaju” s pomoću integriranih strategija kojima se podupire pristup odgovarajućim sredstvima, omogućava pristup prihvatljivim i kvalitetnim uslugama te promiče sudjelovanje djece u donošenju odluka koje utječu na njih; poziva Komisiju da poduzme daljnje mjere za praćenje provedbe preporuke;

Utorak, 8. rujna 2015.

83. poziva Komisiju da predloži ambiciozan i sveobuhvatan program koji će u 2015. naslijediti Program EU-a za prava djeteta; poziva Komisiju da zajamči učinkovito uvrštavanje prava djece u sve zakone, politike i financijske odluke EU-a; traži od Komisije da podnosi godišnje izvješće o napretku u vezi s pravima djece i punim provođenjem pravne stečevine EU-a o pravima djece; traži od Komisije da se pobrine za to da mandat i sredstva koordinatora za prava djece na odgovarajući način odražavaju obvezu EU-a da sustavno i učinkovito integrira prava djece; poziva Komisiju da usvoji najavljene smjernice EU-a o integriranim sustavima za zaštitu djece;

84. pozdravlja trend kriminalizacije prisilnog braka u državama članica; poziva države članice da budu oprezne i da provode obuku i podižu razinu svijesti osoblja koje dolazi u dodir s djecom, kao što su nastavnici ili odgojitelji, kako bi ih se osposobilo da otkriju potencijalne slučajeve otmica djece koja bi mogla biti odvedena u zemlju podrijetla radi prisilnog braka;

Prava pripadnika zajednice LGBTI

85. najsnažnije osuđuje sve oblike diskriminacije i nasilja na području EU-a usmjerene protiv pripadnika zajednice LGBTI, koje potiču zakoni i politike kojima se ograničavaju temeljna prava tih osoba; poziva Komisiju i države članice da usvoje zakone i politike kojima bi se borilo protiv homofobije i transfobije; u tom smislu poziva Komisiju da na razini EU-a donese akcijski plan ili strategiju za jednakost na temelju seksualne orijentacije i rodnog identiteta, na što je više puta pozivao Parlament i kako je obećala povjerenica Jourova tijekom saslušanja Komisije; u tom pogledu podsjeća na svoju Rezoluciju od 4. veljače 2014. o planu EU-a protiv homofobije i diskriminacije na temelju seksualne orijentacije i rodnog identiteta; ipak, naglašava da se tom sveobuhvatnom politikom moraju poštovati nadležnosti Europske unije, njezinih agencija i država članica;

86. smatra da bi temeljna prava pripadnika zajednice LGBTI bila zajamčena u većoj mjeri kada bi imali pristup pravnim institucijama poput izvanbračne zajednice, registriranog partnerstva ili braka; pozdravlja činjenicu što 19 država članica to trenutačno omogućuje i poziva druge države članice da razmotre istu mogućnost; nadalje, poziva Komisiju da podnese prijedlog za ambicioznu uredbu kojom bi se osiguralo uzajamno priznavanje dokumenata o civilnom statusu, uključujući pravno priznavanje roda, brakova i registriranih partnerstva, i njihova pravnog učinka, kako bi se smanjile diskriminirajuće pravne i administrativne prepreke za građane koji se koriste svojim pravom na slobodu kretanja;

87. poziva države članice na oprez i odlučnost te da sankcioniraju uvrede i stigmatizaciju koje državni službenici iskazuju prema pripadnicima zajednice LGBTI u javnosti;

88. potiče države članice EU-a da pruže podršku sindikatima i organizacijama poslodavaca u njihovim naporima za donošenje politika raznolikosti i nediskriminacije koje se odnose na pripadnike zajednice LGBTI;

89. smatra da bi nadležna tijela država članica trebala olakšati postupke kojima se osobama koje su promijenile spol omogućuje da njihov novi spol bude priznat u službenim ispravama; ponavlja da osuđuje zakonski prihvaćene postupke koji nameću sterilizaciju transrodnim osobama;

90. izražava žaljenje što se transrodne osobe još uvijek smatraju duševno bolesnima u većini država članica te ih poziva da provedu reviziju nacionalnih kataloga o duševnom zdravlju, osiguravajući da medicinski neophodno liječenje bude dostupno svim transrodnim osobama;

91. pozdravlja inicijativu Komisije koja inzistira na depatologizaciji transrodnih identiteta u reviziji Međunarodne klasifikacije bolesti Svjetske zdravstvene organizacije; poziva Komisiju da pojača napore kako bi se spriječilo da rodna varijabilnost u djetinjstvu postane nova dijagnoza prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti (ICD);

Utorak, 8. rujna 2015.

92. izrazito žali što je kirurška „normalizacija“ interseksualne djece široko rasprostranjena, iako nije medicinski neophodna; u tom smislu pozdravlja malteški Zakon o rodnom identitetu, rodnom izražavanju i spolnim značajkama iz travnja 2015. kojim se zabranjuje takav kirurški zahvat na interseksualnoj djeci te se jača načelo za samoodređenje interseksualnih osoba i poziva druge države da prate malteški primjer;

Prava osoba s invaliditetom

93. osuđuje slučajeve diskriminacije i isključivanja s kojima se osobe s invaliditetom još uvijek suočavaju; poziva Komisiju, države članice te regionalne i lokalne vlasti da provedu Europsku strategiju za osobe s invaliditetom te da nadziru i primjenjuju mjerodavno europsko zakonodavstvo; poziva Komisiju da u tom smislu ponovno pokrene zakonodavnu inicijativu o zakonu o pristupačnosti u obliku sveobuhvatnog instrumenta kojim se može povećati zaštita pružena osobama s invaliditetom te osigurati dosljednost svih politika EU-a u tom pogledu; također poziva Komisiju da maksimalno poveća sinergije između strategije EU-a o invaliditetu te odredbi Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) i Konvencije UN-a o pravima djeteta kako bi se zajamčilo da se priznata prava stvarno i učinkovito uživaju, između ostalog usklađivanjem i provedbom zakonodavnog okvira te kulturnih i političkih mjera;

94. potiče Komisiju da pruži smjernice državama članicama kako bi one na što bolji način iskoristile europske fondove u skladu s obvezama EU-a kao potpisnika Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom te pružila potpora i ostvarila bliska suradnja s nevladinim organizacijama i organizacijama u cilju jamčenja ispravne provedbe Konvencije; poziva EU i države članice da poboljšaju pristup zaposlenju i osposobljavanju za osobe s invaliditetom, uključujući osobe s psihosocijalnim invaliditetom te da potpomognu ostvarenje programa za neovisan život i deinstitucionalizaciju osoba s invaliditetom u skladu s člankom 26. Povelje;

95. ističe da je potrebno poštovati pravo osoba s invaliditetom na političko sudjelovanje na izborima; u tom pogledu poziva Komisiju da uključi ocjenu usklađenosti s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom u svoja izvješća o provedbi Direktiva Vijeća 93/109/EZ i 94/80/EZ kojima se utvrđuje pravo glasa i kandidiranja na izborima za Europski parlament te na lokalnim izborima; izražava žaljenje što je veliki broj osoba s invaliditetom u EU-u, kojima je oduzeta poslovna sposobnost, lišen i prava glasovanja; stoga poziva države članice da izmijene svoje nacionalno zakonodavstvo kako se osobama s invaliditetom lišenima poslovne sposobnosti ne bi sustavno oduzimalo pravo na glasovanje te da analiziraju svaki slučaj zasebno i pobrinu se za pružanje pomoći osobama s invaliditetom tijekom postupka glasovanja;

96. poziva Komisiju da ocijeni sukladnost europskih zakonodavstava sa zahtjevima Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom i da svojim analizama utjecaja u kontekstu te Konvencije ocijeni svaki budući prijedlog;

97. osuđuje korištenje svih oblika fizičke i farmakološke prisile nad osobama s duševnim smetnjama te poziva EU i države članice da donesu politike socijalne integracije;

98. izražava žaljenje što osobe s invaliditetom još uvijek nailaze na prepreke u pristupu tržištu roba i usluga u Uniji; smatra da te prepreke ograničavaju njihovo sudjelovanje u društvu i predstavljaju kršenje njihovih prava koja prije svega proizlaze iz činjenice da su europski građani; poziva Komisiju da ubrza radove na dostupnosti u Europskoj uniji kako bi se u što kraćem roku mogao usvojiti zakonodavni akt;

99. poziva institucije EU-a i države članice da pobliže uključe osobe s invaliditetom, uključujući kroz njihove predstavničke organizacije, u postupke donošenja odluka u njihovom odgovarajućem području djelatnosti, u skladu s člankom 4. stavkom 3. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom;

100. poziva institucije EU-a i države članice da osiguraju da su mogućnosti sudjelovanja u postupcima savjetovanja jasno i javno objavljene uporabom dostupnih sredstava komunikacije, čiji se unos može pružiti u drugim oblicima kao što su Brailleovo pismo ili pojednostavljena verzija za čitanje te da budu dostupna javna saslušanja i sastanci na kojima se raspravlja o predloženim zakonima i politikama;

Utorak, 8. rujna 2015.

101. poziva Komisiju da uskladi prikupljanje podataka o invaliditetu pomažući se društvenim istraživanjima EU-a u skladu sa zahtjevima članka 31. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom; ističe da se pri takvom prikupljanju podataka trebaju primjenjivati metodologije koje uključuju sve osobe s invaliditetom, uključujući i one s težim oštećenjima te one koje žive u ustanovama;

Dobna diskriminacija

102. izražava žaljenje što je mnogo starijih osoba suočeno sa svakodnevnom diskriminacijom i kršenjem svojih temeljnih prava, posebice u pristupu primjerenom prihodu, zapošljavanju, zdravstvenoj skrbi te potrebnoj robi i uslugama; podsjeća da članak 25. Povelje o temeljnim pravima navodi pravo starijih osoba da vode dostojanstven i neovisan život i da sudjeluju u društvenom i kulturnom životu; traži od Komisije da razvije strategiju o demografskim promjenama u cilju primjene članka 25. Povelje o temeljnim pravima;

103. izražava zabrinutost zbog toga što je loše postupanje, zapostavljanje i zlostavljanje osoba starije životne dobi rašireno u državama članicama; traži od država članica da usvoje mjere za suzbijanje zlostavljanja i svih oblika nasilja prema starijim osobama i da promiču njihovu neovisnost pružanjem potpore za obnavljanje zgrada i dostupnost stanovanja; podsjeća na to da starije žene često žive ispod granice siromaštva zbog razlike u plaćama među spolovima i kasnije razlike u mirovinama;

104. poziva države članice da zajamče uključivanje mladih radnika na tržište rada, osobito onih koji su pogođeni gospodarskom krizom, između ostalog organiziranjem osposobljavanja mladih za društveni napredak;

105. traži poštovanje dostojanstva pri kraju života, posebice osiguravanjem priznavanja i poštovanja odluka izraženih u izjavama o postupcima u slučaju nesposobnosti donošenja odluke;

106. izražava zabrinutost zbog toga što smanjenja javne potrošnje i mirovina u državama članicama uvelike doprinose siromaštvu u starosti zbog smanjivanja raspoloživih prihoda starijih osoba, čime se pogoršavaju njihovi životni uvjeti, stvaraju se nejednakosti u pristupačnosti usluga te se povećava broj starijih osoba s prihodima na granici siromaštva;

Zločin iz mržnje i govor mržnje

107. osuđuje slučajeve govora mržnje i zločina iz mržnje potaknute rasizmom, ksenofobijom, vjersku netoleranciju ili predrasude na temelju invaliditeta, seksualne orijentacije ili rodnog identiteta pojedinca, koji su svakodnevna pojava u EU-u; poziva države članice da zaštite temeljna prava i promiču razumijevanje, prihvaćanje i toleranciju među različitim zajednicama na svom teritoriju; traži od EU-a da borbu protiv zločina iz mržnje učini prioritetom pri sastavljanju europskih politika o borbi protiv diskriminacije te u području pravosuđa; poziva Komisiju i države članice da ojačaju borbu protiv zločina iz mržnje te diskriminacijskih stavova i ponašanja razvijanjem sveobuhvatne strategije za borbu protiv zločina iz mržnje te nasilja i diskriminacije zbog predrasuda;

108. zabrinut je zbog rastuće prisutnosti govora mržnje na internetu te poziva države članice na uvođenje jednostavnog postupka kojim bi se građanima omogućilo da prijave slučajeve govora mržnje na internetu;

109. izražava zabrinutost zbog istraga i presuda povezanih sa zločinima iz mržnje u državama članicama; poziva države članice da poduzmu sve prikladne mjere kako bi se potaknulo prijavljivanje takvih zločina, između ostalog pružanjem primjerene zaštite s obzirom na to da se u nalazima opširnih istraživanja Agencije za temeljna prava dosljedno ukazuje na to da su žrtve zločina nesklone podnošenju prijava policiji;

Utorak, 8. rujna 2015.

110. izražava zabrinutost zbog toga što nekoliko država članica nije ispravno prenijelo odredbe Okvirne odluke 2008/913/PUP i poziva države članice da u potpunosti prenesu i provedu standarde EU-a te zajamče provedbu nacionalnog zakonodavstva kojim se kažnjavaju svi oblici zločina iz mržnje, poticanja na mržnju i uznemiravanja te sustavno započinje kazneni progon tih zločina; poziva Komisiju da prati ispravan prijenos Okvirne odluke i da započne postupke zbog povrede protiv onih država članica koje to ne učine; nadalje, traži reviziju Okvirne odluke kako bi se njome u potpunosti obuhvatili svi oblici zločina iz mržnje i kaznenih djela počinjenih zbog predrasuda ili diskriminacijskih razloga i jasno odredili dosljedni standardi istrage i progona;

111. poziva Komisiju na potporu programa obuke policije i sudskih tijela te odgovarajućih agencija EU-a, koji se odnose na sprečavanje i suzbijanje diskriminacijskih praksi i zločina iz mržnje; poziva države članice da tijelima koja su zadužena za istragu i progon osiguraju praktične alate i vještine potrebne za utvrđivanje i rješavanje prekršaja obuhvaćenih Okvirnom odlukom, te da surađuju i komuniciraju sa žrtvama;

112. sa zabrinutošću primjećuje rast političkih stranaka čiji politički programi podupiru isključivanje iz razloga koji se odnose na etničko podrijetlo, seksualnu orijentaciju ili vjeroispovijed;

113. izražava zabrinutost zbog rastućeg banaliziranja rasističkih i ksenofobičnih djela i govora putem sve vidljivije prisutnosti rasističkih i ksenofobičnih skupina u javnoj sferi od kojih su neke dobile ili traže status političke stranke;

114. izražava duboku zabrinutost zbog rasta političkih stranaka koje se koriste tekućom gospodarskom i društvenom krizom kako bi opravdale svoje rasističke, ksenofopske i protuislamske poruke;

115. oštro osuđuje prakse zastrašivanja i progona manjina, osobito Roma i migranata od strane paravojnih skupina od kojih su neke izravno povezane s političkom strankom; potiče države članice da zabrane i spriječe takve prakse;

Beskućnici

116. naglašava zabrinutost zbog brojnih osoba koje su izgubile svoj dom zbog gospodarske krize; smatra da beskućnici trebaju ostati integrirani u društvo te da se treba boriti protiv njihove izolacije i marginalizacije; u tom cilju podsjeća države članice na potrebu usvajanja ambicioznih politika kako bi se pomoglo takvim osobama; podsjeća na to da su beskućnici ranjive osobe i ponavlja svoj poziv državama članicama da se suzdrže od stigmatiziranja beskućnika kao prijestupnika; poziva države članice da uklone svaki zakon koji ih predstavlja kao takve; poziva države članice na razradu nacionalnih strategija za borbu protiv pojave beskućnika na njihovom području; poziva Komisiju da olakšavanjem razmjene najbolje prakse i prikupljanjem točnih podataka podrži države članice u njihovoj borbi protiv beskućništva; poziva Komisiju da prati kršenja ljudskih prava u državama članicama do kojih dolazi kao posljedica beskućništva; podsjeća da je pravo na stambenu pomoć za najugroženije upisano u Povelji o temeljnim pravima;

Prava migranata i tražitelja međunarodne zaštite

117. osuđuje činjenicu da velik broj tražitelja azila i migranata koji pokušavaju doći u Europsku uniju i dalje umire na Sredozemlju i osuđuje ulogu trgovaca ljudima i krijumčara koji migrantima uskraćuju njihova temeljna prava; ističe da bi EU i države članice trebali poduzeti odlučne i obavezne mjere kako bi se spriječile daljnje tragedije na moru; poziva EU i države članice na to da solidarnost i poštovanje temeljnih prava migranata i tražitelja azila budu u središtu migracijskih politika EU-a, a posebno:

— ističe da je temeljna prava potrebno integrirati u sve aspekte migracijskih politika EU-a te provesti iscrpnu procjenu utjecaja svih mjera i mehanizama u pogledu migracije, azila i granične kontrole na temeljna prava migranata; posebno poziva države članice na poštovanje prava ranjivih migranata;

Utorak, 8. rujna 2015.

- ističe potrebu za cjelovitim pristupom na razini EU-a kojim će se ojačati usklađenost unutarnjih i vanjskih politika EU-a; potiče EU i države članice da stave poštovanje prava migranata u središte svih bilateralnih ili multilateralnih sporazuma o suradnji sa zemljama koje nisu članice EU-a, uključujući sporazume o ponovnom prihvatu, partnerstva za mobilnost i sporazume o tehničkoj suradnji;
  - podsjeća države članice na njihovu međunarodnu obvezu pomaganja osobama u nevolji na moru;
  - poziva države članice da izmijene ili revidiraju svako zakonodavstvo kojim se kažnjavaju osobe koje pomažu migrantima u nevolji na moru;
  - naglašava temeljno pravo na traženje azila; potiče EU i države članice da otvore i namijene dostatna sredstva za stvaranje novih, sigurnih i pravnih mogućnosti i kanala kako bi tražitelji azila mogli ući u Europsku uniju, a u cilju smanjivanja rizika pri pokušaju nezakonitog ulaska i borbe protiv mreža trgovine i krijumčarenja ljudima koje profitiraju ugrožavanjem života migranata te njihovim seksualnim iskorištavanjem i izrabljivanjem;
  - poziva države članice da sudjeluju u programima EU-a za ponovno nastanjenje te potiče na uporabu humanitarnih viza;
  - potiče države članice da zajamče dostojanstvene uvjete primitka migranata u skladu s postojećim temeljnim pravima i zakonodavstvom u pogledu azila, uz poseban osvrt na ranjive osobe te smanjenje rizika od socijalne isključenosti tražitelja azila; poziva Komisiju da nadzire provedbu Zajedničkog europskog sustava azila (CEAS), a prije svega Direktive 2013/32/EU te da posebnu pozornost posveti tražiteljima azila kojima su potrebna posebna postupovna jamstva;
  - traži uspostavu učinkovitog i usklađenog sustava azila EU-a za pravednu raspodjelu tražitelja azila u državama članicama;
  - žali zbog prijavljenih slučajeva nasilnih odvratanja na vanjskim granicama EU-a; podsjeća države članice na njihovu obvezu poštovanja načela zabrane prisilnog vraćanja koje je priznato Ženevskom konvencijom i koje priznaje Europski sud za ljudska prava te zabrane kolektivnog protjerivanja u skladu s člankom 19. Povelje o temeljnim pravima; poziva Komisiju, njezine agencije i države članice da zajamče sukladnost s tim i ostalim međunarodnim i europskim obvezama;
118. zahtijeva od Unije i država članica da donesu potrebno zakonodavstvo kako bi se primjenjivalo načelo solidarnosti iz članka 80. UFEU-a;
119. oštro osuđuje sigurnosnu zaštitu granica Europske unije koja ide sve do građenja zidova i bodljikavih žica te manjak zakonitih načina ulaska u Europsku uniju, sve to ima za posljedicu brojne tražitelje azila i migrante koji su primorani upotrebljavati sve opasnije putove i osuđeni su na krijumčare i trgovce ljudima;
120. traži granične kontrole koje poštuju temeljna prava i naglašava potrebu da Parlament provodi demokratski nadzor operacija Frontexa;
121. poziva obustavu svih aktivnosti koje su prepoznate kao kršenje temeljnih prava kako zahtijeva pravo EU-a ili mandat Frontexa;
122. ističe negativni učinak Dublinske uredbe na učinkovit pristup međunarodnoj zaštiti zbog nedostatka odgovarajućeg zajedničkog europskog sustava za prihvatanje azilanata, osobito u svjetlu sudske prakse Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava; osuđuje činjenicu da revizija Uredbe nije dovela do njezine obustave ili barem do obustave upućivanja na prvu zemlju po ulasku u EU te nedostatak djelovanja Komisije i država članica prema mogućoj alternativi utemeljenoj na solidarnosti među državama članicama;

Utorak, 8. rujna 2015.

123. poziva države članice na ratifikaciju Međunarodne konvencije o zaštiti prava svih radnika migranata i članova njihovih obitelji;

124. osuđuje neselektivno pribjegavanje nezakonitom pritvoru nezakonitih migranata, uključujući tražitelje azila, maloljetnike bez pratnje i osobe bez državljanstva; traži od država članica da poštuju odredbe Direktive o povratku, uključujući poštovanje prava na dostojanstvo i načela dobrobiti djeteta, te međunarodno pravo i pravo EU-a; ističe da pritvaranje migranata mora i dalje biti krajnja mjera i potiče države članice da provedu alternativne mjere; osuđuje grozne uvjete pritvora u nekim državama članicama i potiče Komisiju da to pitanje bez odgode riješi; ponovno ističe kako je nezakonitim migrantima potrebno zajamčiti pravo na učinkovit pravni lijek u slučaju kršenja njihovih prava;

125. poziva države članice i Komisiju da poduzmu potrebne mjere kako bi osigurale podatke i transparentnost o pritvoru migranata i tražitelja azila u brojnim državama članicama te poziva Komisiju da žurno predloži reviziju Uredbe (EZ) br. 862/2007, kako bi spomenutom Uredbom pokrila statističke podatke o funkcioniranju sustava i zatočeničkim objektima;

126. naglašava važnost demokratske kontrole nad svim oblicima lišavanja slobode na temelju zakona o imigraciji i azilu, poziva zastupnike Europskog parlamenta i nacionalnih parlamenata da redovno posjećuju centre za prihvat i pritvor migranata i tražitelja azila te poziva države članice i Komisiju da olakšaju pristup tim centrima za nevladine organizacije i izvjestitelje;

127. poziva na pomniji nadzor centara za prihvat i pritvor migranata, postupanja prema migrantima i postupaka za azil u državama članicama; izražava zabrinutost u pogledu postupaka „vrućih vraćanja migranata” i nasilnih incidenata do kojih dolazi na raznim „kritičnim točkama” južne Europe, zbog čega Komisija mora hitno pokrenuti politički dijalog sa zemljama koje provode takve prakse, u cilju jamčenja poštovanja vladavine prava;

128. poziva Europsku uniju i države članice da uspostave konkretne mjere i najbolje prakse s ciljem promicanja jednakosti u postupanju i socijalne uključenosti kako bi se poboljšala integracija migranata u društvo; u tom pogledu podsjeća da je nužno boriti se protiv negativnih stereotipa i pogrešnih informacija o migrantima razradom protuargumentacije, prije svega u školama i usmjerene na mlade, kako bi se istaknuo pozitivan utjecaj migracije;

129. smatra da su djeca migranti osobito ranjiva, posebice kada su bez pratnje; poziva Komisiju i države članice da provedu Rezoluciju Parlamenta od 12. rujna 2013. o položaju maloljetnika bez pratnje u EU-u; poziva države članice da u potpunosti provedu paket o Zajedničkom europskom sustavu azila kako bi se poboljšao položaj maloljetnika bez pratnje u EU-u; pozdravlja presudu Suda u slučaju C-648/11, u kojoj je odlučeno da je država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva za azil koji je maloljetnik bez pratnje podnio u više od jedne države članice ona država u kojoj maloljetnik boravi nakon što je u njoj podnio zahtjev; podsjeća na to da je maloljetnik bez pratnje prije svega dijete te da zaštita djece, a ne imigracijska politika, mora biti vodeće načelo za države članice i EU kada se bave tim pitanjem;

130. poziva na procjenu načina na koji se troše predviđena sredstva koja se koriste za unutarnje poslove, posebno sredstva dodijeljena za primitak tražitelja azila; poziva EU da poduzme mjere utvrdi li se da su se sredstva rabila za aktivnosti koje nisu u skladu s temeljnim pravima;

131. poziva na pružanje potpore državama članicama koje su smještene na vanjskim granicama Unije kako bi im se pomoglo riješiti sustavne poteškoće u pogledu uvjeta primitka migranata i postupaka traženja azila, otežane rastućim brojem tražitelja azila;

Utorak, 8. rujna 2015.

132. poziva EU da drži vlastite predstavnike odgovornima za bilo kakva kršenja temeljnih prava koja su počinili; prije svega traži jamstva da će se pokrenuti istraga navoda da su počinjena kršenja tijekom operacija kojima je upravljala agencija Frontex i da će biti poduzete odgovarajuće mjere, disciplinske ili druge prirode, protiv onih za koje se pokaže da su počinili takva kršenja; u tu svrhu traži unutarnji mehanizam pravne zaštite za Frontex, u skladu sa zahtjevom Europskog ombudsmana iz istrage predmeta OI/5/2012/BEH-MHZ i objavljivanje u javnosti zaključaka istrage o navodima kršenja ljudskih prava; nadalje, poziva na zaustavljanje operacija Frontexa tijekom kojih su počinjena kršenja ljudskih prava, kako je predviđeno člankom 3. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU) br. 1168/2011;

133. poziva države članice da bez odgađanja ratificiraju Konvenciju Vijeća Europe o akciji protiv trgovine ljudima;

134. poziva države članice da zajamče stvarni pristup međunarodnoj zaštiti ženama koje su žrtve rodnog progona; poziva države članice da se pridržavaju smjernica Komisije za primjenu Direktive 2003/86/EZ o pravu na spajanje obitelji, uključujući trenutnu dodjelu autonomne boravišne dozvole članovima obitelji koji su ušli iz razloga okupljanja obitelji, u slučaju da je riječ o posebno teškim situacijama kao što je obiteljsko nasilje;

135. pozdravlja činjenicu da se u zakonodavstvu EU-a u području azila žrtve genitalnog sakaćenja promatra kao ranjive osobe i da je genitalno sakaćenje u njemu uvršteno u kriterije za dodjelu azila; poziva države članice na provođenje obuke osoba koje rade s migrantima kako bi mogle utvrditi koje bi žene i djevojke mogle biti izložene genitalnom sakaćenju u svojoj zemlji podrijetla;

136. naglašava da je pravo na slobodu kretanja i boravka europskih građana i njihovih obitelji utvrđeno ugovorima i zajamčeno Direktivom 2004/38/EZ o slobodnom kretanju jedno od najkonkretnijih temeljnih prava europskih građana; osuđuje svaki pokušaj revizije te stečevine, posebice ponovnog uvođenja schengenskih graničnih kontrola izvan područja primjene Zakonika o schengenskim granicama, te poziva na to da svako kršenje pravila bude popraćeno sankcijama pred Sudom Europske unije; izražava zabrinutost zbog rastućeg trenda brzih protjerivanja građana EU-a iz njihovih zemalja boravka zbog gubitka radnih mjesta i prihoda, što predstavlja kršenje postojećeg okvira; smatra da je to protivno duhu slobode kretanja;

Solidarnost u gospodarskoj krizi

137. izražava žaljenje zbog načina na koji je financijska i gospodarska kriza te kriza državnog duga, zajedno s nametnutim proračunskim ograničenjima, negativno utjecala na gospodarska, civilna, socijalna i kulturna prava, često rezultirajući povećanjem nezaposlenosti, siromaštva te nesigurnim uvjetima rada i života te isključenjem i izolacijom, posebno u državama članicama u kojima su usvojeni programi gospodarske prilagodbe, i ističe da prema nedavnom istraživanju Eurostata svakom četvrtom Europljaninu sad prijete rizik od siromaštva i isključenja;

138. napominje da su gospodarska kriza i mjere uvedene radi njezina rješavanja utjecale na pravo pristupa osnovnim potrebama kao što su obrazovanje, stanovanje, zdravstvena skrb i socijalna sigurnost te su u nekim državama članicama negativno utjecale na sveopće zdravlje stanovništva; naglašava da je potrebno poštovati pravo na zaštitu od siromaštva i socijalne isključenosti, kao što je navedeno u članku 30. Europske socijalne povelje; poziva države članice na uvođenje mjera za potporu, u skladu s nacionalnim praksama, s ciljem da svojim građanima omoguće uvjete za dostojan život te s ciljem borbe protiv socijalne isključenosti;

139. naglašava da su institucije EU-a te države članice koje provode strukturne reforme svojih socijalnih i gospodarskih sustava uvijek obvezne poštovati Povelju i svoje međunarodne obveze te da su time odgovorne za odluke koje donose; ponovo ističe poziv na usklađivanje programa gospodarske prilagodbe s ciljevima EU-a utvrđenima člankom 151. UFEU-a, uključujući promicanje zapošljavanja i boljih uvjeta života i rada; ponovo ističe potrebu da se učinkovitim sudjelovanjem parlamenata zajamči provođenje punog demokratskog nadzora nad aktivnostima institucija EU-a i država članica u pogledu mjera poduzetih kao odgovor na krizu;

Utorak, 8. rujna 2015.

140. poziva institucije i države članice EU-a na istraživanje učinka predloženih ili provedenih mjera štednje na temeljna prava s obzirom na spol, uzimajući pritom u obzir nerazmjernan učinak mjera štednje na žene; traži od institucija EU-a da hitno poduzmu korektivne mjere u slučajevima kada mjere štednje negativno utječu na gospodarska, socijalna i kulturna prava žena;

141. poziva institucije EU-a da preispitaju učinak koji na temeljna prava imaju mjere koje su predložene ili usvojene u svrhu rješavanja krize i da hitno poduzmu korektivne mjere ako se pokaže da zaštita prava nazaduje ili da se krši međunarodno pravo, uključujući konvencije ili preporuke Međunarodne organizacije rada;

142. poziva institucije EU-a i države članice da pri donošenju i provedbi korektivnih mjera i proračunskih rezova provode procjene utjecaja na temeljna prava te da zajamče dostupnost dostatnih sredstava za osiguranje poštovanja temeljnih prava te najmanje potrebne razine civilnih, gospodarskih, kulturnih i socijalnih prava, uz posebnu pozornost posvećenu najranjivijim i socijalno ugroženim skupinama;

143. poziva institucije EU-a i države članice da priznaju da je dugoročno ulaganje u socijalnu uključenost korisno jer rješava problem visokih troškova diskriminacije i nejednakosti; poziva države članice da se pobrinu za odgovarajuća javna ulaganja u obrazovanje i zdravstvenu skrb te da zajamče da pristup pravosuđu i pravnoj zaštiti u slučajevima diskriminacije ne bude doveden u pitanje zbog drastičnih rezova u financiranju proračuna tijela za jednakost; poziva EU i nacionalne institucije da ne ugrožavaju socijalnu uključenost proračunskim mjerama koje utječu na opstanak organizacija zajednice koje rade na postizanju jednakosti;

144. poziva Komisiju da razmotri predlaganje pristupanja Europskoj socijalnoj povelji kako bi se učinkovito zaštitila socijalna prava europskih građana; poziva države članice na promicanje proširenja socijalnih prava u Povelji EU-a na druga socijalna prava spomenuta u revidiranoj Europskoj socijalnoj povelji Vijeća Europe, kao što je pravo na rad, pravo na poštenu naknadu, pravo na zaštitu od siromaštva i socijalne isključenosti;

Kriminal i borba protiv korupcije

145. ponavlja da korupcija, a posebno organizirani kriminal, predstavlja ozbiljno kršenje temeljnih prava i da je prijetnja demokraciji i vladavini prava; ističe da korupcija preusmjeravanjem javnih sredstava od svrhe za koju su namijenjena smanjuje razinu i kvalitetu javnih usluga, čime se krše temeljna prava svih građana; potiče države članice i europske institucije da razviju učinkovite instrumente za sprečavanje i borbu protiv korupcije i kriminala te za njihovo kažnjavanje i da redovito provjeravaju uporabu javnih, bilo europskih bilo nacionalnih sredstava; u tu svrhu, poziva države članice i institucije da omoguće hitno uspostavljanje Ureda europskog javnog tužitelja, na taj način pružajući odgovarajuća jamstva neovisnosti i učinkovitosti;

146. ističe da korupcija predstavlja ozbiljno kršenje temeljnih prava; poziva države članice i institucije da razviju učinkovite instrumente za borbu protiv korupcije i da redovito nadgledaju uporabu javnih, europskih i nacionalnih sredstava; ističe da su veća transparentnost i pristup građana i novinara javnim dokumentima učinkovit način za razotkrivanje korupcije i borbu protiv nje;

147. potiče Europsku komisiju na usvajanje strategije za borbu protiv korupcije nadopunjenu učinkovitim instrumentima; poziva sve države članice i EU da se pridruže Partnerstvu za otvorenu vlast i da razviju konkretne strategije za promicanje transparentnosti, jačanje položaja građana i borbu protiv korupcije; poziva države članice da se

Utorak, 8. rujna 2015.

vode preporukama iz izvješća Europske komisije o borbi protiv korupcije i Rezolucije Parlamenta od 23. listopada 2013. o organiziranom kriminalu, korupciji i pranju novca: preporuke za radnje i inicijative koje treba poduzeti ⁽¹⁾ te da ojačaju policijsku i pravosudnu suradnju u borbi protiv korupcije;

148. apelira na države članice da ulože dodatne napore u borbi protiv svih vrsta teškog organiziranog kriminala, uključujući trgovinu ljudima, seksualno zlostavljanje i iskorištavanje, mučenje i prisilni rad, osobito žena i djece;

149. poziva Komisiju da osigura postupke za kaznena djela u cilju sprečavanja kaznenih djela protiv okoliša koja su počinili pojedinci ili organizirane zločinačke skupine, a koja imaju učinak na prava ljudi, pravo na zdravlje, život i zdravo okruženje, kao i na gospodarstvo i korištenje javnih sredstava; potiče Komisiju da u EU-u ispita učinkovitost provedbe prava na pristup pravosuđu u smislu prava svake osobe, sadašnje ili buduće generacije, na život u uvjetima pogodnima za zdravlje i dobrobit pojedinca;

150. predlaže pokretanje europskih antikorupcijskih propisa, transparentnog sustava pokazatelja razine korupcije u državama članicama i postignutog napretka u iskorjenjivanju korupcije, kao i godišnjeg komparativnog izvješća o opsegu u kojem se ovaj veliki problem raširio na razini Europe;

151. poziva Komisiju i države članice da okončaju poreznu konkurenciju i učinkovito suzbijaju štetne porezne prakse, utaju i izbjegavanje poreza u EU-u koje štete sposobnosti država članica da se u najvećoj mjeri koriste dostupnim resursima kako bi u potpunosti ostvarile gospodarska, socijalna i kulturna prava;

152. osuđuje rastući fenomen trgovine ljudima, osobito u svrhu seksualnog iskorištavanja, i zahtijeva od EU-a i njegovih država članica da u skladu s Direktivom EU-a, poduzmu mjere za borbu protiv potražnje za iskorištavanjem koja pogoduje trgovini u svim oblicima;

Uvjeti u zatvorima i ostalim ustanovama za pritvaranje

153. podsjeća da nacionalna tijela moraju jamčiti temeljna prava pritvorenika; osuđuje uvjete u zatvorima i drugim ustanovama za pritvaranje u brojnim državama, osobito problem prenapučenosti zatvora i lošeg tretmana zatvorenika; smatra da je nužno da EU usvoji instrument kojim se jamči primjena preporuka Europskog odbora Vijeća Europe za sprječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CTP) i presuda Europskog suda za ljudska prava;

154. podsjeća da je rezultat zloupotrebe mjera oduzimanja slobode prenapučenost zatvora diljem Europe, čime se krše temeljna prava pojedinaca i ugrožava uzajamno povjerenje potrebno kako bi se poduprla pravosudna suradnja u Europi; ponovno potvrđuje kako je potrebno da države članice poštuju obveze utvrđene na međunarodnim i europskim forumima o češćem korištenju mjera uvjetnih kazni i sankcija koje su alternativa kazni zatvora te o postavljanju socijalne reintegracije kao krajnjeg cilja razdoblja provedenog u pritvoru; stoga poziva države članice da razviju strategije kojima će se promicati osposobljavanje i zapošljavanje osoba koje izdržavaju zatvorsku kaznu;

155. ponovno ističe preporuke Komisiji iz Rezolucije od 27. veljače 2014. o reviziji europskog uhidbenog naloga ⁽²⁾, i to u vezi uvođenja ispitivanja razmjernosti i iznimke koja se odnosi na temeljna prava u europski uhidbeni nalog ili općenito mjera uzajamnog priznavanja;

156. žali zbog toga što su samo neke od država članica provele tri okvirne odluke koje se odnose na premještanje zatvorenika, uvjetne kazne i alternativne sankcije te Europski nalog o mjerama opreza, koji imaju veliki potencijal za smanjivanje prenapučenosti zatvora;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0444.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0174.

Utorak, 8. rujna 2015.

157. poziva Komisiju da ocijeni utjecaj mjera pritvaranja i kaznenopravnih sustava na djecu; ističe da su širom EU-a prava djece izravno ugrožena u slučajevima u kojima djeca žive s roditeljima u pritvoru; ističe činjenicu da se procjenjuje da je oko 800 000 djece u EU-u svake godine razdvojeno od roditelja koji su u zatvoru, što utječe na prava djece na razne načine;

Pravosuđe

158. ističe da bi razvijanje zajedničkog europskog pravosudnog prostora na temelju uzajamnog priznavanja i pravnih zaštitnih mjera te usklađivanja različitih pravosudnih sustava država članica, osobito u kaznenim predmetima, trebalo ostati među glavnim prioritetima europskih institucija za Program EU-a za pravosuđe do 2020.; smatra da je učinkovita primjena Povelje i sekundarnog zakonodavstva EU-a o temeljnim pravima ključna za povjerenje građana u pravilno funkcioniranje europskog pravosudnog prostora;

159. ističe da je pravo pristupa pravosuđu te neovisnom i nepristranom sudu ključno za zaštitu temeljnih prava, koja su učinkovita samo ako su zaštićena zakonom, demokraciju i vladavinu prava; ponavlja da je važno zajamčiti učinkovitost sustava građanskog i kaznenog prava te neovisnost pravosuđa;

160. pozdravlja razvoj portala e-pravosuđe kojim upravlja Komisija te koji stručnjacima i javnosti pruža informacije o pravosudnim sustavima i praktičan je alat za poboljšanje pristupa pravosuđu, s odvojenim dijelom koji se odnosi na temeljna prava kojemu je cilj informirati građane o tome kome se obratiti u slučajevima kršenja njihovih temeljnih prava.

161. pozdravlja već poduzete korake na europskoj razini u cilju harmonizacije jamstava država članica u kaznenim postupcima te korist koju to predstavlja za građane; naglašava važnost usvajanja zakonodavstva EU-a postupovnim pravima koje je u skladu s najvišom razinom zaštite sadržanom u Povelji, međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i ustavnom pravu država članica;

162. osuđuje nedostatak pristupa pravnoj pomoći u mnogim državama članicama i činjenicu da to umanjuje pravo na odvjetnika onima koji nemaju dovoljno financijskih sredstava; smatra da je nužno da EU usvoji kritičnu i sveobuhvatnu direktivu o pristupu pravnoj pomoći;

163. poziva EU i države članice da omoguće mjere za pružanje potpore zviždačima koji razotkrivaju nezakonite radnje te mjere za njihovu zaštitu;

Građanstvo

164. smatra da bi aktivno i participativno građanstvo EU-a trebalo poticati pristupom dokumentima i informacijama, transparentnosti, dobrim upravljanjem i administracijom te demokratskim sudjelovanjem i zastupljenosti, s postupkom odlučivanja što više približenom građanima Unije; naglašava potrebu jamčenja pune uključenosti civilnog društva u donošenje odluka na europskoj razini kao što je zajamčeno člankom 11. Ugovora o Europskoj uniji i ističe važnost načela transparentnosti i dijaloga; primjećuje da pravo građana na pristup dokumentima javnih institucija jača položaj građana i omogućuje im da nadziru i ocjenjuju javna tijela i pozovu ih na odgovornost, u tom pogledu žali zbog zastoja revizije Uredbe (EZ) br. 1049/2001 i ponavlja svoj zahtjev Komisiji i Vijeću da uzimajući u obzir prijedloge Parlamenta nastave s revizijom;

165. traži od Komisije i država članica da zajamče provođenje informativnih kampanja o europskom građanstvu i povezanim pravima, odnosno pravu na diplomatsku i konzularnu zaštitu, pravu na podnošenje predstavki, pravu na podnošenje žalbi europskom ombudsmanu, pravu glasovanja i kandidiranja na europskim izborima te pravu podnošenja građanskih inicijativa;

Utorak, 8. rujna 2015.

166. cijeni ulogu europskog ombudsmana u želji da osigura dobru upravu i transparentnost institucija i tijela EU-a;
167. osuđuje činjenicu da se protiv više od 15 milijuna državljana zemalja koje se nalaze izvan EU-a i 50 000 osoba bez državljanstva diskriminira odbijanjem priznavanja njihova državljanstva; poziva EU-u i njegove države članice na poštovanje temeljnog prava na građanstvo i posebno poziva države članice da ratificiraju i u potpunosti provedu Konvenciju o smanjenju slučajeva bezdržavljanstva iz 1961. kao i Europsku konvenciju o državljanstvu iz 1997.;
168. podsjeća da je informiranje građana o njihovim temeljnim pravima sastavni dio prava na dobro upravljanje kako je utvrđeno u Povelji; poziva države članice da posvete posebnu pozornost najranjivijim osobama, da im se objasne njihova prava, da ih se podrži te da se zajamči poštovanje tih prava;
169. traži od Komisije da učini korak naprijed u učvršćivanju prava na dobru upravu pretvaranjem Kodeksa dobrog upravnog ponašanja EU-a u pravno obvezujuću uredbu;
170. poziva Komisiju i države članice da svojim politikama osiguraju da se temeljna prava ispravno poštuju, jamče, primjenjuju i dalje razvijaju unutar EU-a; poziva države članice da ponovno ulože napore kako bi se priznalo pravo na podnošenje predstavki i pravo na podnošenje žalbi ombudsmanu, kao način na koji građani mogu braniti svoja prava;
171. izražava zabrinutost, na temelju stotina predstavki zaprimljenih svake godine, zbog nedostataka u stvarnoj provedbi odredbi iz okolišnog zakonodavstva EU-a u državama članicama, i u slovu i u duhu, poput direktiva o procjeni učinka na okoliš i strateškoj procjeni učinka na okoliš; traži od Komisije da pomnije istraži suštinu takvih postupaka, posebno kada su konkretni slučajevi predmet predstavki;
172. ponavlja važnost europske građanske inicijative kao novog prava građana uvedenog Ugovorom iz Lisabona kojemu je cilj povećati participativnu demokraciju u EU-u; prima na znanje važnost EGI-a kao snažnog alata kojim je europskim građanima omogućeno izravno demokratsko pravo doprinosa u postupku donošenja odluka u EU-u, uz pravo europskih građana na podnošenje predstavki Europskom parlamentu i njihovo pravo žalbe europskom ombudsmanu;
173. poziva Komisiju da ojača ulogu europskih građanskih inicijativa usvajanjem za građane povoljnog pristupa rješavanju svih nedostataka tog instrumenta u budućoj reviziji Uredbe (EU) br. 211/2011, istovremeno poboljšavajući informacijske kampanje za građane o uporabi EGI-a i snazi njegovog utjecaja na postupak donošenja odluka u EU-u;

Žrtve kaznenih djela

174. zaštitu žrtava kaznenih djela smatra prioritetom; poziva države članice da ispravno i bez odgode provedu Direktivu EU-a o žrtvama (2012/29/EU) kako bi se ispoštovao rok za prenošenje od 16. studenog 2015. te poziva Komisiju i države članice da u skladu s člankom 28. te Direktive zajamče prikupljanje usporedivih podataka o njezinu prenošenju u nacionalno zakonodavstvo, a posebno o tome kako su žrtve, uključujući žrtve kaznenih djela počinjenih iz diskriminacijskih razloga, ostvarile svoja prava; smatra da je potrebno još mnogo toga učiniti kako bi se pružila potpora žrtvama kaznenih djela, da ih treba informirati o njihovim pravima te da treba jamčiti učinkovit sustav upućivanja i obuke policijskih službenika i odvjetnika u pogledu uspostavljanja odnosa povjerenja sa žrtvama, kako je pokazalo istraživanje Agencije za temeljna prava o pružanju potpore žrtvama; pozdravlja usvajanje Uredbe iz 2013. o uzajamnom priznavanju zaštitnih mjera u građanskim pitanjima;
175. poziva Komisiju i države članice EU-a da zajamče najvišu kvalitetu pri prikupljanju usporedivih podataka o prenošenju u nacionalno zakonodavstvo Direktive EU-a o žrtvama kaznenih djela (2012/29/EU) i o tome kako su žrtve, uključujući žrtve kaznenih djela počinjenih zbog predrasuda ili diskriminacijskih razloga, ostvarile svoja prava u skladu s odredbama članka 28. te Direktive;

Utorak, 8. rujna 2015.

176. poziva Komisiju i države članice da pri oblikovanju svojih politika u obzir uzmu demografska kretanja i promjene u veličini i sastavu kućanstava; potiče Komisiju i države članice da zajamče da njihove socijalne politike i politike zapošljavanja ne diskriminiraju na temelju veličine i sastava kućanstava;

177. upućuje na pravni vakuum kada je riječ o tome da građani ostvare pravo na odštetu u slučajevima kada države članice nisu, ili su sa zakašnjenjem, prenijele zakonodavstvo EU-a koje ih se izravno tiče; naglašava potrebu za koordiniranim djelovanjem na svim razinama u cilju zaštite i promicanja temeljnih prava koje uključuje institucije EU-a, države članice, regionalna i lokalna tijela, NVO-e i civilno društvo;

178. ističe da je potrebno ojačati institucionalnu transparentnost, demokratsku odgovornost i otvorenost u EU-u te potiče nadležne institucije EU-a i države članice da:

- ulože dodatne napore u pogledu što skorije revizije Uredbe (EZ) br. 1049/2001 o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije kako bi se zajamčila maksimalna transparentnost i pojednostavljeni postupak za javni pristup informacijama i dokumentima; poziva Komisiju da u tom kontekstu ponovno pokrene zakonodavnu inicijativu o aktu o dostupnosti, u obliku transverzalnog instrumenta kojim se može povećati zaštita koja se pruža osobama s invaliditetom, te da zajamči sukladnost svih politika EU-a u tom pogledu;
- podnesu reviziju Uredbe o građanskoj inicijativi (Uredba (EU) br. 211/2011), tijekom ovog parlamentarnog saziva, kako bi se poboljšao njezin učinak uvođenjem amandmana čija je svrha otkloniti administrativne, organizacijske i financijske prepreke zbog kojih nije svim europskim građanima omogućeno da u kontekstu europske građanske inicijative adekvatno ostvare svoj demokratski utjecaj kako je to predviđeno ugovorima; apelira na Komisiju da u svoj prijedlog također uvrsti potrebne odredbe kako bi se zaustavila praksa kojom se određenim skupinama građana, kao što su slijepe osobe ili osobe koje žive izvan svoje zemlje, priječi ostvarivanje njihovih prava na podupiranje građanskih inicijativa, jer se takvim isključivanjem ograničava jednakost među građanima;
- potiče reviziju Direktive 93/109/EZ o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje biračkog prava ili prava na kandidiranje na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani kako bi se pomoglo građanima EU-a koji borave u državi koja nije njihova matična država da sudjeluju na europskim izborima u državi u kojoj borave; poziva države članice da omoguće svim svojim građanima glasovanje na europskim izborima, uključujući i one koji žive izvan EU-a, posebno s pomoću pravodobno provedene informativne kampanje;
- usmjere pozornost na sve veći dio stanovništva koje je potpuno obespravljeno u pogledu nacionalnih izbora jer ne može glasovati ni u svojoj matičnoj zemlji ni u zemlji boravišta.

o

o o

179. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.
